

6.1

Elements generals dels llibres de 17 × 24 cm i de 20 × 26 cm de format

(Versió 1 bis, 15.10.2014, la versió 1, del 3.7.2014, era una actualització respecte a la versió prèvia en paper 1, 9.1.2006)

Taula

1.	Tipus de paper i enquadernació	5.5.	Fórmules de la matemàtica, la física i la química
2.	Format i gruix de l'obra	5.6.	Notes
3.	Format de la caixa del text	5.7.	Bibliografia
4.	Foliació	5.8.	Índexs alfabètics
5.	Tipus de lletra generals de l'obra	6.	Començament de capítol
5.1.	Tipus general	7.	Fe d'errates
5.2.	Títols i subtítols		
5.3.	Citacions textuais		
5.4.	Il·lustracions, taules i figures en general		

Crèteria

Amb motiu de la celebració del centenari de la creació de l'Institut d'Estudis Catalans s'ha revisat el disseny ortotipogràfic de les col·leccions generals de l'IEC, que s'aplicava sistemàticament des del 1994 i que durant l'any 2003 es va recollir en el dossier de treball de criteris i altres materials (versió 1, 2003) que ha fet servir el Servei de Correcció en la preparació dels originals per a la impremta i en la correcció de proves de les publicacions de l'IEC, des del 1994 fins al 2002, i l'OCAL, des del 2003 fins al 2005.

El Servei de Producció Editorial i l'Oficina de Correcció i Assessorament Lingüístics de l'IEC, volent contribuir al relleu que mereix aquesta celebració, van proposar a l'Equip del Govern, el mes de setembre del 2005, la renovació en la disposició tipogràfica de les col·leccions generals de publicacions de l'IEC i van oferir, a més, un altre disseny, derivat d'aquest, que es podria fer servir en obres o col·leccions especials que es vulguin distingir de les col·leccions generals. Ambdues propostes reberen l'aprovació de la Comissió de Publicacions en la sessió tinguda el 12 de desembre de 2005.

1. TIPUS DE PAPER I ENQUADERNACIÓ

El paper del cos de l'obra ha de ser de 90 g/m². En la mesura que sigui possible serà d'un to de color crema més suau que l'anterior.

L'enquadrernació s'ha de fer generalment en rústica, amb cartolina de color crema del mateix to que el paper, plastificada mat, de 250 g/m² o, si és possible, d'un gramatge lleugerament superior. Aquests CRITERIS NO recullen cap indicació pel que fa a les guardes i a la sobrecoberta, perquè es considera una qüestió de disseny idiosincràtica.

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció:

Les obres d'altres col·leccions i les obres fora de col·lecció porten, en general, una coberta de tapa dura o, si més no, una coberta de disseny amb solapes.

2. FORMAT I GRUIX DE L'OBRA (v. les fig. 1.2, p. 281 i 311-313)¹

El format de pàgina té 17 cm d'amplària i 24 cm d'alçària.

El gruix de l'obra és variable, entre un mínim de 0,5 cm (aprox., 50 pàgines) i un màxim de 4 cm (aprox., 700 pàgines).

Per a les mides de les obres de 20 × 26 cm de format, vegeu les figures corresponents.

3. FORMAT DE LA CAIXA DEL TEXT (v. les fig. 1.3, p. 281-282 i 311-313)

El format de la caixa del text (models A) fa 12,5 cm d'amplària i 19 cm d'alçària (incloent-hi la foliació). La caixa ha d'estar a 2,5 cm de cada tall del full (per tant, a 2 cm del llom). L'espai reservat per a la foliació fa 1 cm d'alçària (l'alçària neta de la caixa del text és 18 cm), que pot contenir fins a 38 línies de text composts a 10 (interlineat de 12 punts).

Per a les mides de les obres de 20 × 26 cm de format, el nou disseny s'hi adaptarà.

Altres colleccions i obres fora de collecció (v. les fig. 1.3 bis, p. 318 i 319)

El format de la caixa del text és de 12 × 18 cm, amb els marges següents: a dalt, 2 cm; a baix, 4 cm; al llom, 1,5 cm; al tall, 3,5 cm. L'espai reservat per al foli, situat al peu del full, fa 1 cm d'alçària.

4. FOLIACIÓ (v. les fig. 1.4, p. 284, 285 i 288)

4.1. El **foli literari** s'ha de compondre en versaleta rodona del **cos 10** del mateix tipus de lletra que el text general. El **foli numèric** s'ha de compondre en xifres aràbigues majúscules del tipus rodó del **cos 10**. El número de la pàgina s'ha de compondre a sang del marge superior de la caixa, i el foli explicatiu va alineat per la base amb el número de la pàgina. La primera pàgina de cada capítol no porta foli.

1. Les pàgines enumerades en aquests parèntesis es corresponent amb la paginació pròpia de cada figura.

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció (v. les fig. 1.4 bis, p. 321-323)

La pàgina del text no porta foli a la part superior, sinó que tan sols du, centrat al peu de la pàgina, el número d'aquesta compost amb xifres elzevirianes, com totes les de la resta del text. El peu on hi ha el foli fa 1 cm d'alçària.

En aquestes obres, la primera pàgina del capítol va numerada.

Pàgines parells: número de pàgina a l'esquerra i títol de l'obra centrat. Si la complexitat de l'obra ho fa recomanable, es pot posar a la dreta de la caixa del text el símbol de paràgraf, un espai blanc i el número de capítol, secció o epígraf corresponent.

Pàgines imparells: títol del capítol centrat i número de pàgina a la dreta. Si la complexitat de l'obra ho fa recomanable, es pot posar a l'esquerra de la caixa del text el símbol de paràgraf, un espai i el número de capítol, secció o epígraf corresponent.

Si el títol de l'obra o del capítol són massa llargs, es poden escurçar d'una manera lògica, preferentment pel final, sense posar punts suspensius per a indicar l'escurçament. En cap cas no s'hi ha de posar el subtítol.

4.2. Si una obra té més d'un volum, la numeració de les pàgines ha de tornar a començar en cada volum.

Convé distingir els termes *tom* i *volum*. El tom és una divisió conceptual de la matèria d'una obra (com *capítol* o *part*), mentre que el volum és una divisió física que designa el conjunt de pàgines plegades i relligades en una sola unitat amb paginació pròpia (que acostuma a començar de nou en cada volum, però que també pot ser correlativa al llarg dels diferents volums). Si en una obra tom i volum coincideixen (és a dir, que un volum conté només un tom) aquesta unitat se sol anomenar igualment *volum*. En el cas de col·leccions o obres multivoluminars de llarga tradició, s'ha de respectar la nomenclatura pròpia de la col·lecció (p. ex., la que fa servir l'obra *Catalunya Carolíngia*).

5. TIPUS DE LLETRA GENERALS DE L'OBRA

5.1. *Tipus general* (v. les fig. 1.5.1, p. 284, 285, 287 i 289)

El **tipus de lletra general** de l'obra és el corresponent a la lletra regular rodona del **cos 10** de la família Minion (preferiblement, la Minion Pro), creada pel dissenyador nord-americà Robert Slimbach l'any 1991, amb un interlineat de 12 punts.

Pel que fa als numerals, cal recordar que la coma és el signe separador decimal (per exemple, «75.830,10 €»), i que el número dels segles s'ha de compondre en versaleta, fins i tot en contextos de cursiva.²

Els paràgrafs es componen a tota amplada completament justificats; la primera línia de cada paràgraf s'ha d'entrar dos quadratins (un quadratí és un espai fix de l'amplada d'una em). Tanmateix, la primera línia de text de cada capítol es compon sense sagnar (sempre que el títol del qual depèn es mantingui centrat); si la primera línia és un títol es deixa al marge (com tots els altres títols i subtítols) i la primera línia de text seguit s'entra com en la resta de paràgrafs.

S'ha de procurar que no quedi cap línia viuda al principi d'una pàgina o d'una columna (tret que ocupi dues tercers parts de la ratlla) ni cap línia òrfena al final d'una pàgina o d'una columna. Per a evitar-ho, cal tallar el paràgraf al qual pertanyen o bé guanyar o fer córrer text.

Així mateix, no hi pot haver més de tres ratlles seguides que acabin amb el mateix signe de puntuació (guionet, coma, etc.), ni dues o més que comencin o

2. Des de l'1 de gener de 2006 hem deixat d'aplicar la tradició tipogràfica d'escriure amb caixa alta les xifres romanes que es componen en cursiva, atès que les possibilitats tècniques dels programes de tractament de textos i dels programes d'autoedició o maquetació permeten de compondre correctament la versaleta en totes les sèries (rodona, cursiva, negreta, etc.). Cal vigilar, doncs, que la grafia de la versaleta sigui la que correspon segons els canons de la tipografia, és a dir, versals petites de l'alçària de les minúscules però del gruix de les majúscules; per exemple, «CRITERIS DE CORRECCIÓ» i no «CRITERIS DE CORRECCIÓ». El problema més habitual, però, és que moltes famílies de lletra no tenen la font de la versaleta real. Tanmateix, si els autors ho demanen expressament, es pot respectar l'ús tradicional.

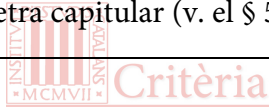
acabin amb la mateixa seqüència de caràcters des del blanc més proper al marge (es pot permetre aquesta combinació si s'han compost en un tipus de lletra diferent).

La pàgina que obre capítol comença a 10 cm del tall superior del full (distància fins a la línia base), i, tal com acabem de dir, la primera línia ocupa tota l'amplada del text (és a dir, no se sagna).

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció (v. les fig. 1.5.1 bis, p. 321, 322, 324 i 325)

Per a aquestes obres, també s'ha d'emprar la família Minion, per bé que les xifres han d'ésser elzevirianes (1 2 3 4 5 6 7 8 9 0, 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0), en comptes de les xifres de caixa alta de les col·leccions generals. Així mateix, en aquestes obres l'interlineat s'obre un punt i mig més que en les col·leccions generals (és a dir, que el text es compon a 10/13,5).

El text de la pàgina que obre capítol comença a 9,5 cm del tall superior del full i s'inicia amb una lletra capitular (v. el § 5.2.a₂).

5.2. Títols i subtítols (v. les fig. 1.5.2, p. 287 i 289)

El títol i del subtítol de l'obra que figuren a la coberta, a la portadella i a la portada es componen d'acord amb les normes establertes en el document 6.4 d'aquest espai web («Nou disseny de les cobertes de les col·leccions de monografies de les seccions de l'IEC»). En qualsevol cas, cal tenir en compte que no hi pot haver puntuació major (és a dir, un punt) dins el text del títol; si l'original en porta, cal transformar el text que segueix en subtítol, amb la gradació de cossos corresponent. Així, per exemple, un títol original com ara

La moralitat de la política lingüística. Un estudi comparat de la legitimitat liberaldemocràtica de les polítiques lingüístiques del Quebec i Catalunya

s'ha de compondre, en la coberta i en la portada, de la manera següent:

La moralitat de la política lingüística

Un estudi comparat de la legitimitat liberaldemocràtica de les polítiques lingüístiques del Quebec i Catalunya

Els altres títols i subtítols de l'obra es componen en lletra de la família Minion, de la manera següent:

a) Els **títols de capítol**, en caixa alta i baixa supernegreta rodona i centrats, del **cos 14** (interlineat de 16 punts). Tenim dues possibles presentacions (vegeu també l'apartat 1.6):

a₁) Si el títol de capítol està en un full a part (portadella del capítol) i porta número, aquest es compon en caixa alta i baixa supernegreta rodona i se centra dues línies per damunt del títol, que també va centrat —aproximadament, a 8,5 cm del tall superior del full— (model C). La línia base del text del títol es comença a escriure a 10 cm del tall superior del full. Cal evitar els capítols zero (és a dir que portin el número «0»): o es renumeren els capítols o s'omet, simplement, aquest número. Si el títol de capítol no porta número, s'ha de compondre a 8,5 cm del tall superior del full.

a₂) Si el títol de capítol està en el primer full de text del capítol i porta número, tot el títol es compon a 6 cm del tall superior del full, en caixa alta i baixa supernegreta rodona, a l'esquerra del títol, porta un punt al darrere i està separat per un quadratí (que és l'espai en punts equivalent a l'alçària del cos; en aquesta cas, 14 punts) respecte al títol. Com en el cas anterior, cal evitar els capítols zero: o es renumeren els capítols o s'omet, simplement, aquest número.

b) Els títols dels apartats de primer nivell, en caixa alta i baixa versaleta negreta rodona i arrambats a l'esquerra de la caixa, del mateix cos del text. Si porta número, se situa a l'esquerra del títol (en negreta rodona com la numeració del capítol), separat per un punt i un quadratí d'aquest.

c) Els títols dels apartats de segon nivell, en caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10 i arrambats a l'esquerra de la caixa, del mateix cos que el text. Si porten número, se situa a l'esquerra del títol, en caixa alta regular rodona (en negreta rodona com la numeració del capítol), separat per un punt i un quadratí d'aquest.

d) Els títols dels apartats de tercer nivell, en caixa alta i baixa negreta rodona del cos 10 i arrambats a l'esquerra de la caixa, del mateix cos que el text.

Si porten número, se situa a l'esquerra del títol, en caixa alta regular rodona (en rodona negreta com la numeració del capítol), separat per un punt i un quadratí d'aquest.

e) En el cas d'obres de gran complexitat en les quals els títols i els subtítols no puguin anar numerats, la gradació és la mateixa que seguim quan podem numerar-los, segons la quantitat de nivells:

- títol del capítol **Caixa alta i baixa supernegreta rodona del cos 14 (centrat)**

- 1 nivell d'apartats **Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del cos 10**

- 2 nivells d'apartats **Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del cos 10**
 Caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10

- 3 nivells d'apartats **Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del cos 10**
 Caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10
 Caixa alta i baixa negreta rodona del cos 10

- 4 nivells d'apartats (títol del capítol: **Caixa alta i baixa supernegreta rodona del cos 14, centrat**)
 Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del cos 10
 Caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10
 Caixa alta i baixa negreta rodona del cos 10
 CAIXA ALTA I BAIXA VERSALETA REGULAR RODONA DEL COS 10

— 5 nivells d'apartats (títol del capítol: **Caixa alta i baixa
supernegreta rodona del cos 14,
centrat**)

**Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del
cos 10**

Caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10

Caixa alta i baixa negreta rodona del cos 10

CAIXA ALTA I BAIXA VERSALETA REGULAR RODONA
DEL COS 10

Caixa alta i baixa regular cursiva del cos 10

— 6 nivells d'apartats (títol del capítol: **Caixa alta i baixa
supernegreta rodona del cos 14,
centrat**)

**Caixa alta i baixa versaleta negreta rodona del
cos 10**

Caixa alta i baixa negreta cursiva del cos 10

Caixa alta i baixa negreta rodona del cos 10

CAIXA ALTA I BAIXA VERSALETA REGULAR RODONA
DEL COS 10

Caixa alta i baixa regular cursiva del cos 10

Caixa alta i baixa regular rodona del cos 10

f) Els subapartats designats amb lletres es reserven per als contextos en què apareixen després de dos punts (com podem veure en aquest mateix apartat 1.5.2). La lletra s'ha de compondre en cursiva, i el separador gràfic és el parèntesi de tancar en rodona, seguit de mig quadratí (el parèntesi de tancament no ha de trepitjar, en cap cas, la lletra). Si porten cap tiolet al darrere, aquest s'ha de compondre en lletra cursiva normal i s'ha de separar del text que segueix mitjançant un punt i mig quadratí (que és l'espai equivalent a la meitat —arrodonida a l'alça— de l'alçària del cos; en aquest cas, 5 punts).

g) Al final dels títols i els subtítols no hi ha d'haver cap punt (el salt de ratlla fa de separador).

h) Si els títols precedits d'un número d'ordre doblen ratlla, la segona ratlla es comença a compondre sota la primera lletra del títol, llevat dels títols que van centrats.

i) Entre text i el títol es deixa una blanca i mitja, i entre títol i títol, i títol i text, només mitja blanca.

Finalment, cal tenir en compte que tots els títols i subtítols d'apartat es componen fent bandera per la dreta (distribuint-ne el text d'una manera més o menys lògica, si pot ser), i que no se'n parteix cap mot.

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció (v. les fig. 1.5.2 bis, p. 324-325)

En aquestes obres, si el títol del capítol està en un full a part, la línia base del text del títol es compon a 9,5 cm del tall superior del full. En canvi, si el títol està en el primer full del capítol i porta número, tot el títol es compon a 5,5 cm del tall superior del full.

5.3. Citacions textuais (v. la fig. 1.5.3, p. 286)

Les citacions textuais incloses en el text general es componen entre cometes baixes i amb el tipus de lletra (rodona, cursiva, etc.) en què estava en el text de procedència.

Si la citació és llarga (més de tres línies de text) o bé ocupa un paràgraf o més d'un, se separa de la resta del text deixant una blanca (per sobre i per sota) i, a més, s'entra 1,5 cm per l'esquerra el fragment citat (també es respecten, aproximadament, els sagnats del text original). El **text de la citació** es compon, aleshores, en **cos 9** i amb un interlineat de 10,5 punts. No ha d'anar emmarcat per cometes.

Si es tracta d'un text en vers o de fórmules científiques en paràgraf a part, se centra el bloc de text en la caixa per la línia més llarga. En el cas de les fórmules i operacions matemàtiques, hi ha altres restriccions que s'han de tenir en compte (v. el § 1.5.5 i la secció I.1 d'aquests CRITERIS).

5.4. *Il·lustracions, taules i figures en general* (v. la fig. 1.5.4, p. 288, i 1.5.4 bis, p. 323)

5.4.1. Les figures que il·lustren una obra poden rebre denominacions genèriques diverses: *fotografia*, *mapa*, *il·lustració*, *figura*, *quadre*, *taula*, *gràfic*, etc. En una mateixa obra, cal designar amb una mateixa denominació totes les figures de la mateixa classe i numerar-les amb xifres aràbigues correlativament segons l'ordre en què hi apareixen. No hi pot haver una figura «0».³

5.4.2. El **text de les il·lustracions o figures i dels quadres o taules** es compon en lletra rodona normal del **cos 8,5** (interlineat de 10 punts) i porta un encapçalament o un peu del mateix cos.

5.4.3. Si la figura porta encapçalament, es poden donar dos casos:

a) *El títol o text explicatiu de la figura va a continuació de la denominació genèrica*. En aquest cas, l'encapçalament es compon en lletra rodona normal del cos 8,5 (interlineat de 10 punts) i ha d'anar a sang amb la il·lustració o la taula (no centrat). La denominació genèrica d'aquest encapçalament («TAULA 1», «QUADRE 23», etc.) es compon, sense abreujar, amb versaletes rodones del cos 8,5, i el número que segueix (compost en regular rodona del mateix cos) se separa del text explicatiu mitjançant un punt i un quadratí (el text explicatiu ha d'acabar en un punt). Si hi ha un títol en comptes del text explicatiu, es compon en lletra cursiva del mateix cos, i aleshores és preferible començar-lo en la ratlla de sota (el títol no ha d'acabar mai amb un punt) (vegeu la lletra *b*).

b) *El títol o text explicatiu de la figura va separat de la denominació genèrica*. En aquest cas, la denominació genèrica de l'encapçalament («FIGURA 1», «QUADRE 23», etc.) es compon centrada en la caixa, sense abreujar, amb versaletes rodones del cos 8,5 (amb un interlineat de 10 punts), i el número que segueix (compost en caixa alta regular rodona normal del mateix cos). En la ratlla de sota, centrat també, s'ha de compondre el títol en lletra cursiva del

3. La numeració de figures, taules, etc., pot ser correlativa al llarg de tota l'obra, o bé pot tornar a començar en cada capítol, cas en el qual és preferible anteposar, al número de figures, taules, etc., el número de capítol separat per un punt («3.5»).

mateix cos i, si n'hi ha, a sota s'ha de compondre el text explicatiu en lletra regular rodona del mateix cos (tant si es tracta d'un títol com d'un text explicatiu, no han de portar punt al final).

5.4.4. Si la figura porta peu, aquest ha d'anar a sang de la figura. La denominació genèrica d'aquests peus («TAULA 1», «QUADRE 23», etc.) es compon, sense abreujar, amb versaletes rodones del cos 8,5, i el número que segueix (compost en regular rodona del mateix cos) se separa del text explicatiu mitjançant un punt i un quadratí (el text explicatiu ha d'acabar en un punt).

5.4.5. Si el format de la figura obliga a fer un full desplegable, cal tenir en compte les recomanacions següents:

a) Els fulls desplegables no porten foli (és a dir que no es tenen en compte a l'hora de numerar les pàgines), però la figura sí que ha de portar número, atès que s'hi ha de fer referència des d'algun lloc de l'obra (dins el text, en un índex específic al final del llibre, etc.). Si n'hi ha diversos, cal plantejar-se la necessitat d'afegir un índex de desplegables al final de l'obra.

b) La manera de plegar la figura ha de ser la següent: dos fulls, plec vertical pel mig, el full de la dreta sobre el de l'esquerra; tres fulls, plec vertical en forma de S, al damunt de tot ha de quedar el full de la dreta; quatre fulls, el primer plec horitzontal i el segon vertical, els fulls de la dreta quedaran sobre els de l'esquerra; els casos de més complexitat s'hauran d'estudiar individualment.

5.5. *Fórmules de la matemàtica, la física i la química*

Si hi ha fórmules de la matemàtica, la física o la química que s'han de disposar en un paràgraf a part, s'han de compondre amb lletra del **cos 9** (amb un interlineat de 10,5 punts). El bloc de fórmules s'ha de separar dels paràgrafs precedent i següent mitjançant una línia en blanc.

Les fórmules s'han d'alinear pel signe igual o per les fletxes (en el cas de la química); la ratlla més llarga ha d'estar centrada en la caixa.

Si s'han de numerar, cal que el número sigui correlatiu a tot al llarg de l'obra, i s'ha de compondre entre claudàtors fent caixa per la dreta del text (vegeu també el document 3.3 d'aquest espai web).

5.6. Notes (v. les fig. 1.5.6, p. 284 i 285)⁴

5.6.1. Les **notes** es componen al peu de la pàgina on apareix la crida (que, gairebé sempre, va al darrere del signe de puntuació, si n'hi ha), a tota amplada, amb la primera línia entrada tant com la primera línia dels paràgrafs del text general de l'obra (dos quadratins), en lletra rodona normal del **cos 8** (interlineat de 9,5 punts). El **número de la nota** ha de ser del **cos 8**, i s'ha de separar del text de la nota mitjançant un punt i un quadratí.

La distància mínima entre l'última línia del text general i la primera de les notes ha de ser de dues blanques, aproximadament (no hi ha d'haver cap filet de separació). Si continua a la pàgina següent, es posa com a separador gràfic mig filet de 3 cm de llargària i un gruix de 0,225 mm.

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció (v. les fig. 1.5.6 bis, p. 321 i 322)

En aquestes obres, les notes es componen amb un interlineat de 10 punts, i el número de la nota es compon amb xifres elzevirianes.

5.6.2. Les **crides** s'han de compondre amb xifres aràbigues volades, en lletra regular rodona del **cos 6**, després dels signes de puntuació, si n'hi ha. (Excepcionalment, pot anar abans d'un parèntesi de tancament, si pel fet de posar-lo fora pogués induir a error.)

5.6.3. Si una obra té més d'un volum i la numeració de les pàgines ha de tornar a començar en cada volum, la numeració de les notes també ha de tornar a començar. Si la numeració de les pàgines és correlativa al llarg de tots els volums, les notes també han de seguir aquest criteri.

4. Per a les referències bibliogràfiques a peu de pàgina, vegeu l'apartat 5.7.

5.7. **Bibliografia** (v. les fig. 1.5.7, p. 306 i 307, i fig. 1.5.7 bis, p. 333 i 334)

Les referències de la **bibliografia** es componen a tota amplada en lletra regular rodona del **cos 9** (interlineat de 10,5 punts), sagnades a la francesa (el tabulador s'ha de situar deixant l'espai necessari per al guió llarg i un espai de tres punts, com a mínim).

Els criteris per a la redacció de les referències bibliogràfiques són els que figuren els documents 4.1.1, 4.1.2 i 4.1.3 d'aquest espai web).

Si les referències bibliogràfiques es posen a peu de pàgina, s'han de compondre tal com especifiquen els documents 4.2.1 i 4.2.2 d'aquest espai web.

5.8. **Índexs alfabètics** (v. la fig. 1.5.8, p. 308, i 1.5.8 bis, p. 335)

Els **índexs alfabètics** (llevat del text introductori, si n'hi ha) es componen sagnats a la francesa un quadratí en doble columna i en lletra regular rodona del **cos 9** (interlineat de 10,5 punts). Després de l'entrada hi ha mig quadratí de separació i el número d'epígraf i/o de pàgina en lletra cursiva del mateix cos; cada bloc d'epígrafs o de pàgines se separen del següent mitjançant una coma (entre els dos últims no s'ha de posar la conjunció *i*, sinó una coma).

Vegeu també l'§ 2 del document 6.3 d'aquest espai web.

6. **COMENÇAMENT DE CAPÍTOL** (v. les fig. 1.6, p. 287, 289 i 290)

La primera pàgina de cada capítol es correspon amb una pàgina imparell, i el text comença, aproximadament, a 3/8 de l'alçària de la pàgina (la línia base de la primera ratlla ha d'estar a 10 cm del tall superior del full).

Per sobre de la primera línia del text hi pot haver el número i el títol del capítol i, si s'escau, **una frase lapidària o una breu dedicatòria**. Aquesta frase es compon en lletra cursiva del **cos 9** (interlineat de 10,5 punts), i ha d'estar separada del text per una línia en blanc.

El número i el títol del capítol figuren a la mateixa altura en cada capítol, independentment de l'extensió de la frase lapidària, la qual cosa significa que s'han de tenir en compte tots els capítols abans de decidir a quina altura ha de començar el text de cada capítol. Si només hi ha títol, la línia base de la primera ratlla d'aquest s'ha de compondre a 6 cm del tall superior del ful.

No hi pot haver cap capítol que porti el número «0», ni que es tracti de la introducció de l'obra. Si l'original del treball en contingués un, es pot ometre aquest número —a fi de no haver d'alterar la numeració original—, o bé s'han de renumerar tots els capítols començant per l'1, sempre, però, amb el vistiplau dels autors o dels curadors. En principi, la numeració dels capítols s'ha de fer sempre amb xifres aràbigues.

La pàgina de començament de capítol no porta foliació.

Si el títol de capítol està en un full a part (portadella del capítol) i porta número, aquest es compon en negreta rodona de caixa alta i baixa i se centra dues línies per damunt del títol (model C), —aproximadament, a 8,5 cm del tall superior del full—; el text del títol es comença a escriure a 10 cm del tall superior del full (vegeu també l'apartat 1.5.2.a₁). Si es fan servir ordinals escrits amb lletres, es compon aquesta part de l'enunciat en cos 12 (amb un interlineat de 14 punts): «PART QUARTA».

Altres col·leccions i obres fora de col·lecció (v. la fig. 1.6 bis, p. 324-326)

En les obres pertanyents a altres col·leccions que les generals i en obres fora de col·lecció, la pàgina del començament del capítol porta foliació (v. l'apartat 1.4).

La línia base del títol de capítol ha d'estar a 5,5 cm del tall superior del text, i la de la primera ratlla del text, a 9,5 cm.

El primer paràgraf de cada capítol s'inicia amb una lletra capital de tres línies d'alçària, i la resta del mot de què forma part es compon amb lletra versaleta. L'arracada és rectangular, i totes les línies que hi ha a la dreta comencen a la mateixa altura.

Si el títol del capítol està en un full a part (portadella del capítol) i porta número, aquest es comença a escriure 8 cm del tall superior del full, i el títol, a 9,5 cm.

7. FE D'ERRATES (v. la fig. 1.7, p. 291)

La fe d'errates s'imprimeix en casos excepcionals, bé sigui pel gran nombre d'errors, bé sigui per llur gravetat (contradicció total amb l'original; absència

d'un fragment, amb desfiguració del text; error en el nom propi d'una persona; etc.).

Antoni FEBRER I CARDONA

Obres gramaticals, I

Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2004

(Biblioteca Filològica; L)

FE D'ERRATES

<i>Pàgina</i>	<i>Línia</i>	<i>On diu</i>	<i>Ha de dir</i>
contraportadella	13	Volum III	Volum IX
12	39	p. 195	p. 173
15	17	p. 233	p. 206
15	34	p. 236	p. 208
25	28	p. 44	p. 43
25	38	p. 42	p. 41
28	26	p. 109	p. 94
30	3	p. 231	p. 204
66	19	us	uns
75	34*		Als esculls africàns per els vents repellíds;
76	5	Èoto	Èolo
76	22-23**		Ab dítxos acertads recrea la partída
78	24-25**		Pensau bè, parlau póc y no engañeu persóna

* Cal afegir, sota aquesta línia, el vers indicat.

** Cal afegir, interpolat entre aquestes dues línies, el vers indicat.

El format del paper de la fe d'errates no pot superar, en cap cas, els 17 × 24 cm, i ha de tenir el mateix gramatge i color que la resta de l'obra.

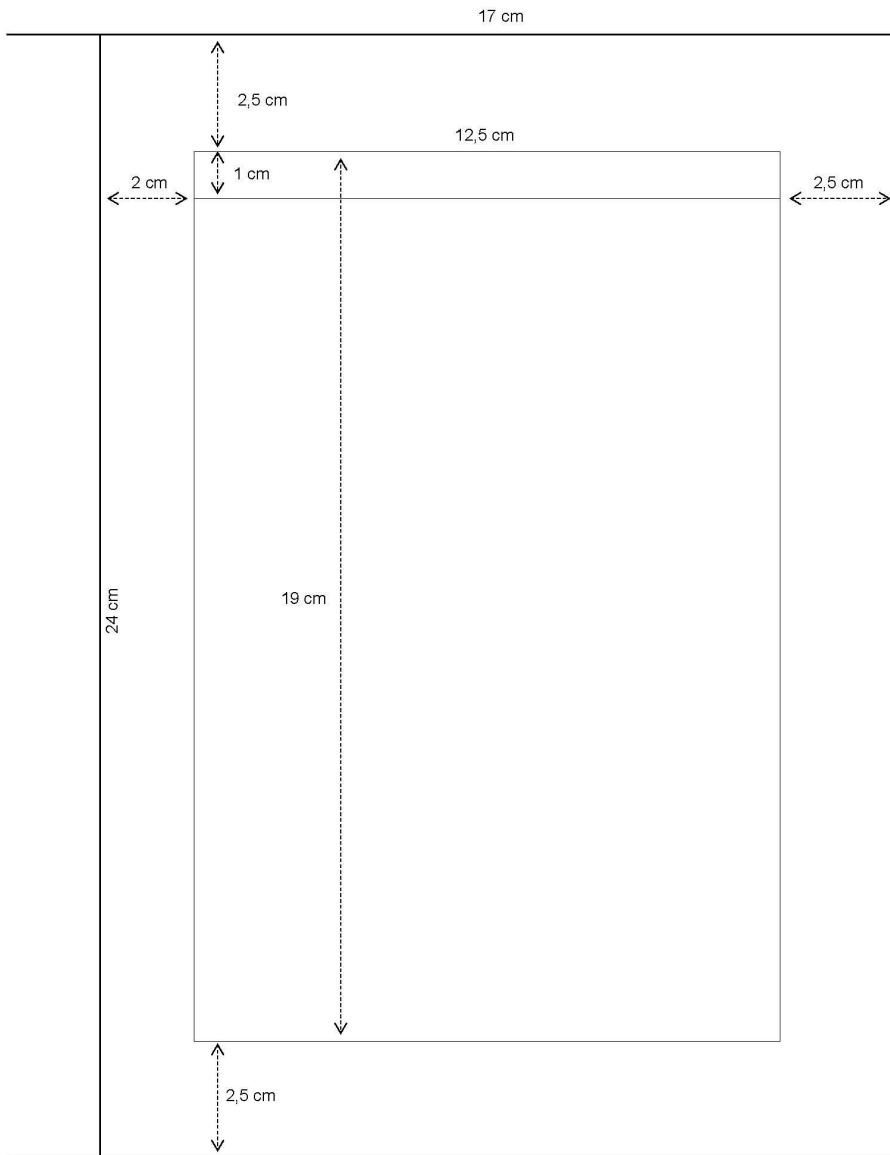
Els números de les línies es compten des de la primera ratlla de text, sense comptar-hi la foliació. En el cas que l'error sigui en el foli, s'esmenta, en el lloc corresponent al número de línia, així: «foli».

Si no estan numerades les línies sistemàticament (com és el cas del *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, de Joan Coromines), només es compten les línies impreses (vegeu l'exemple reproduït *ut supra*).

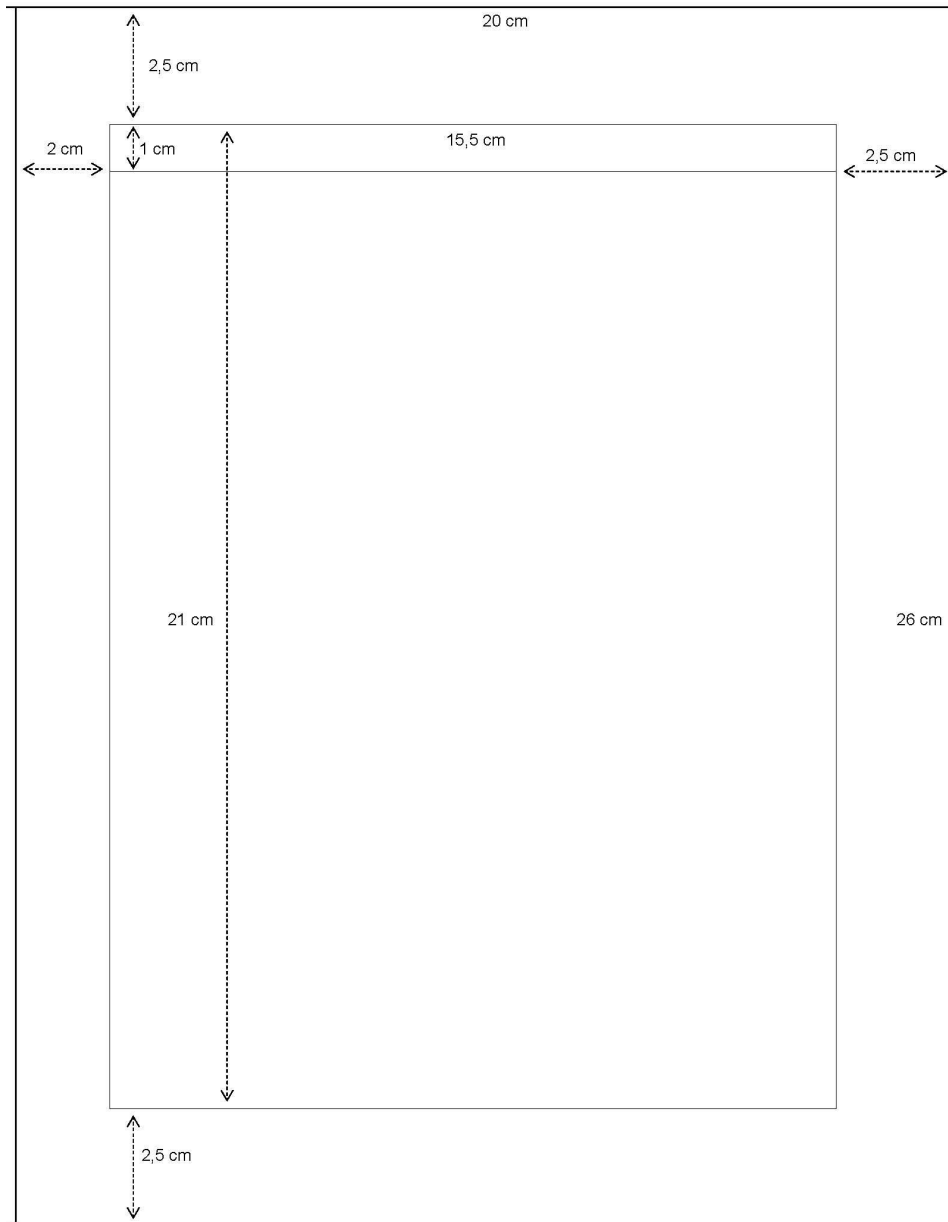
Les **dades bibliogràfiques** de l'obra esmenada es componen en lletra regular rodona del **cos 10** (interlineat de 12 punts), tal com veiem en l'exemple que segueix. El **títol del llibre** s'ha de compondre en lletra cursiva normal del **cos 12** (interlineat de 14 punts).

Els fragments que s'han d'esmenar i els esmenats s'han de compondre en **cos 9** (interlineat de 10,5 punts) de la família Minion Pro, però amb els tipus del text original (rodona, cursiva, negreta...).

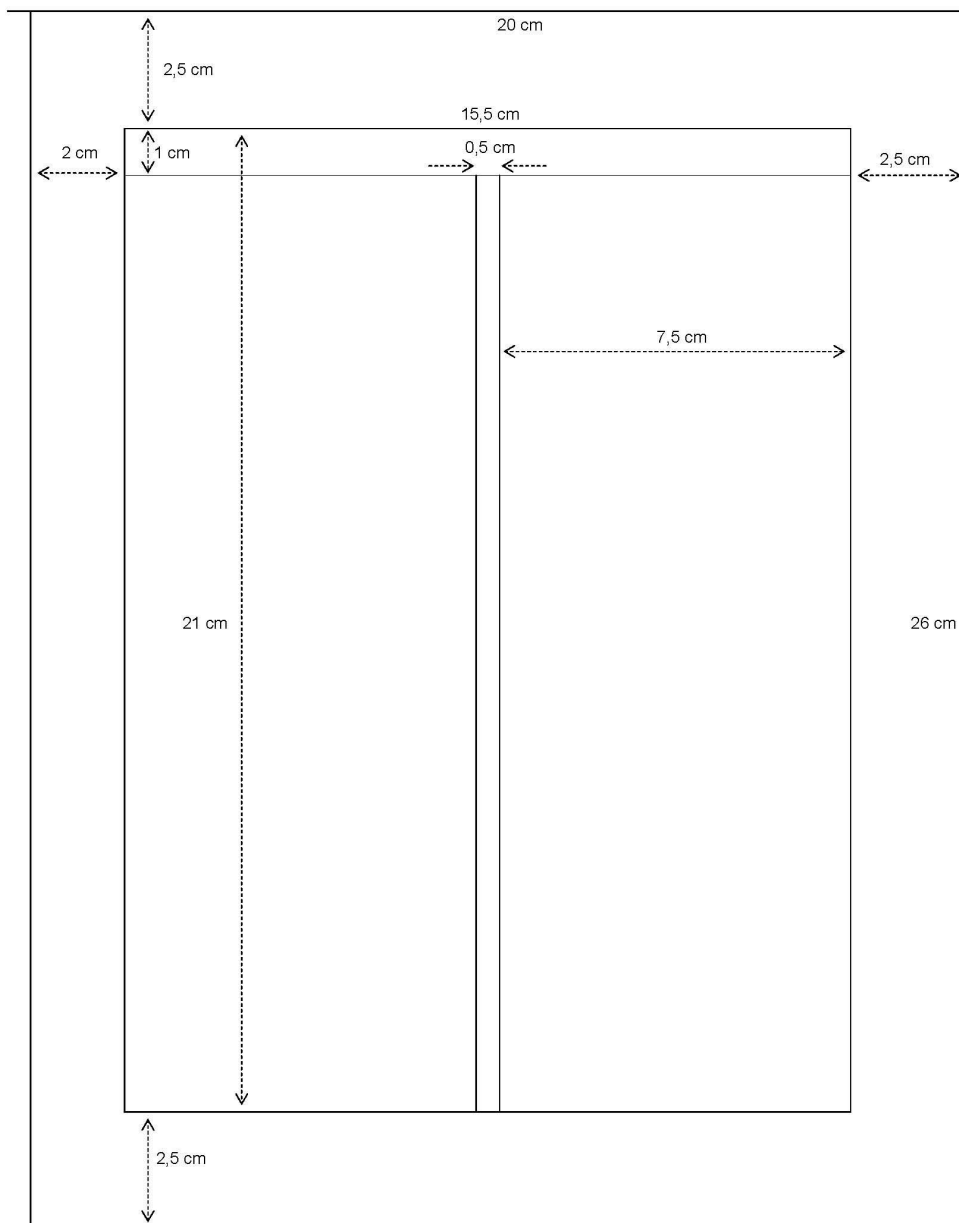

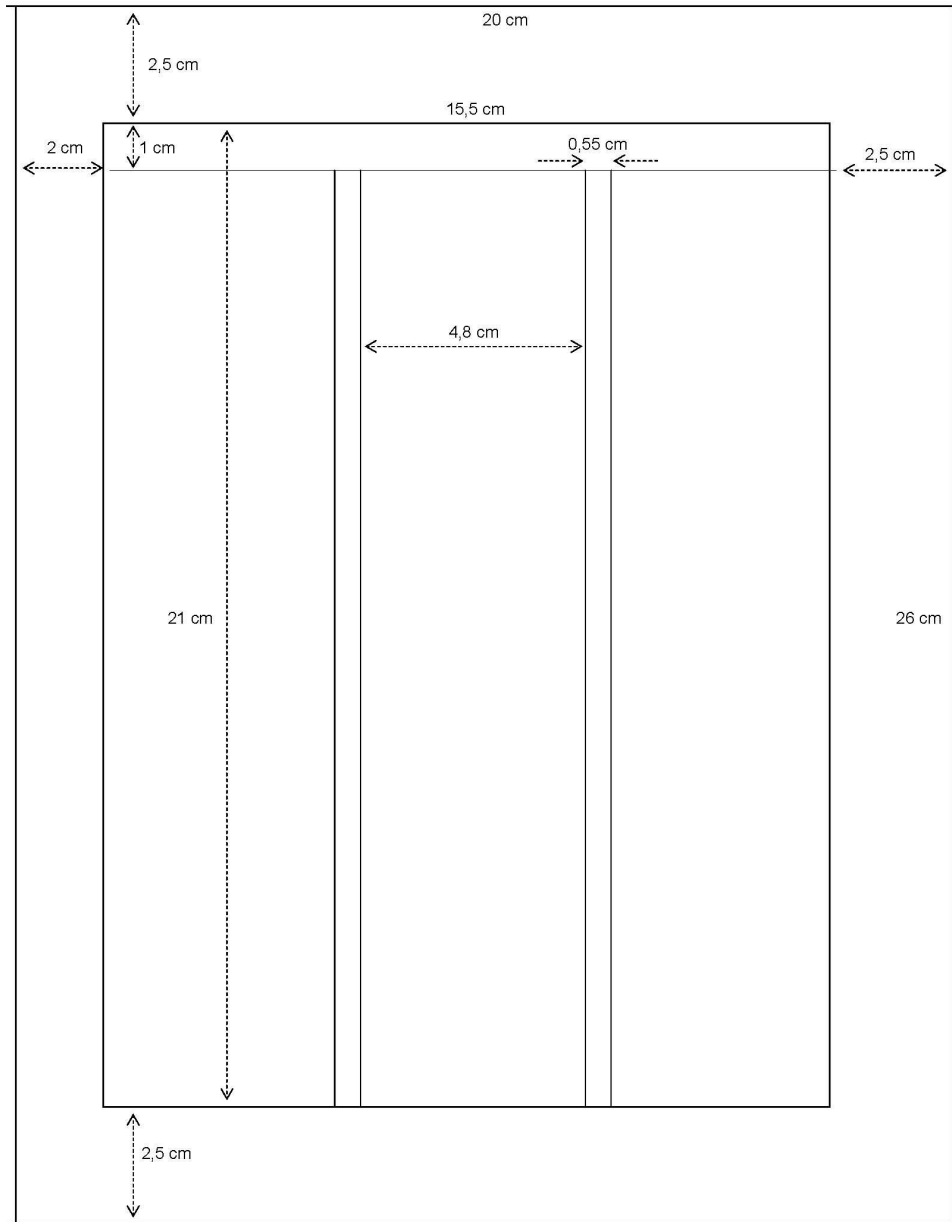
FIGURES 1.2 (fòrmat i gruix de l'obra) i 1.3 (caixa del text, model A, pàgina imparell)

FIGURES 1.2 (format de l'obra de 20 × 26 cm) i 1.3 (format de la caixa de text, pàgina imparell)

FIGURES 1.2 (format de l'obra de 20 × 26 cm) i 1.3 (format de la caixa de text, pàgina imparell, dues columnes)

FIGURES 1.2 (format de l'obra de 20 × 26 cm) i 1.3 (format de la caixa de text, pàgina imparell, tres columnes)

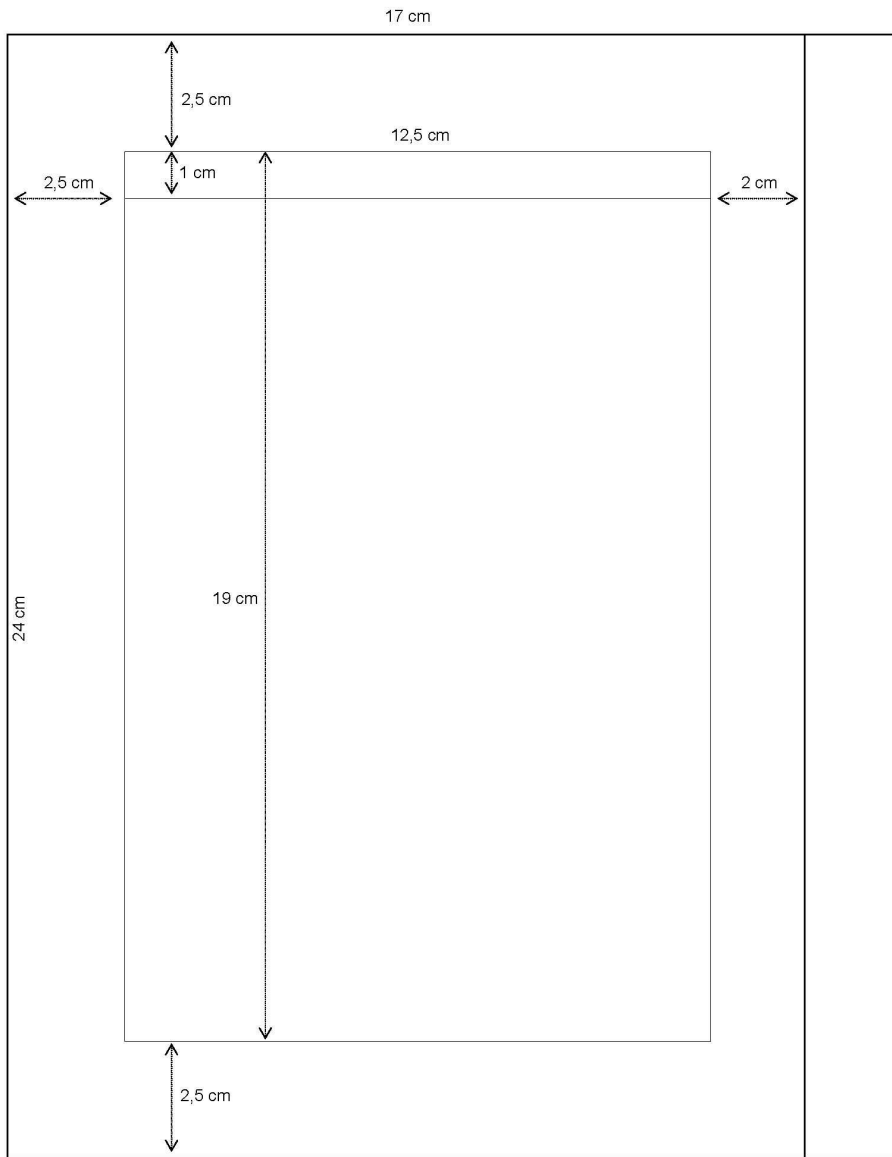

FIGURA 1.3 (caixa del text, model A, pàgina parell)

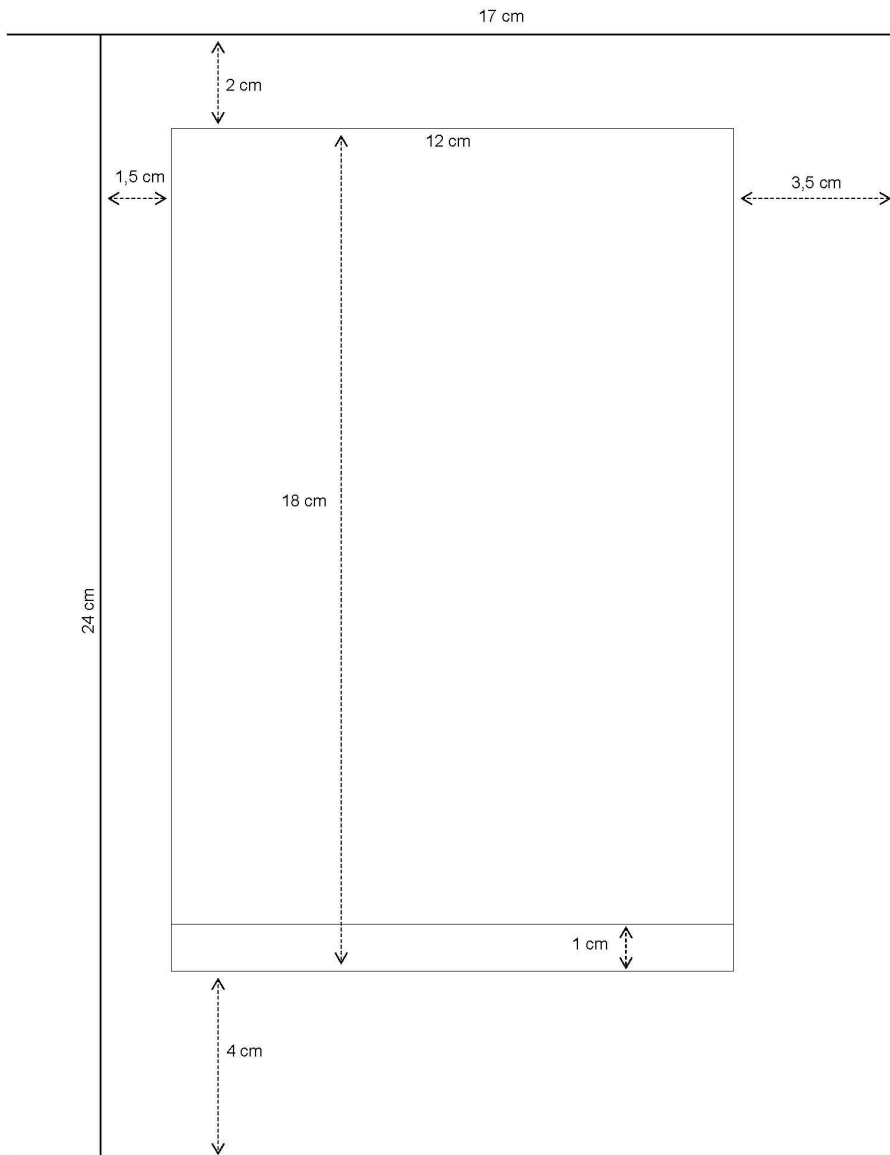

FIGURA 1.3 bis (caixa del text, model A, pàgina ímparell)

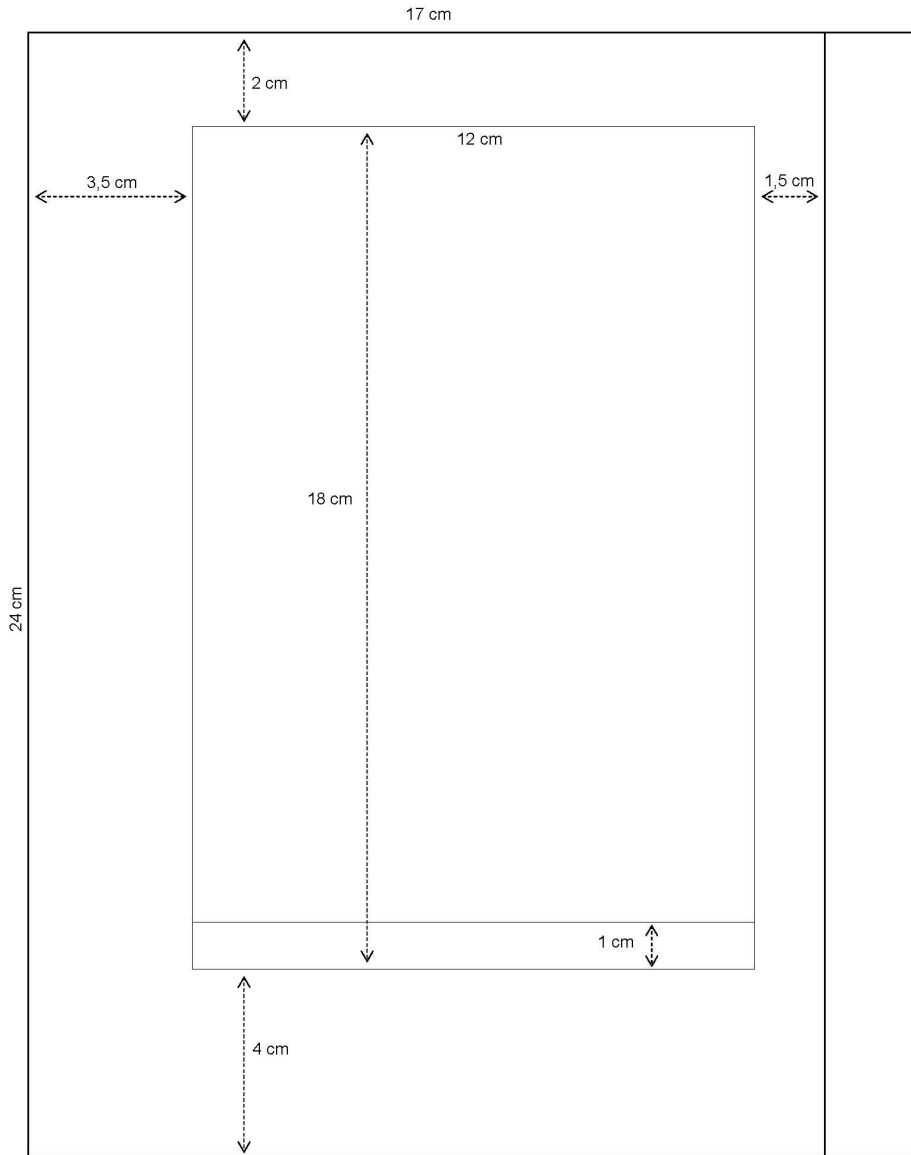

FIGURA 1.3 bis (caixa del text, model A, pàgina parell)

contingut del llibre. Fa alguns anys, el professor Germà Colón, amb la seva habitual perspicàcia, sentenciava que «este libro es más citado que leído: pese a todas las censuras de que ha sido objeto, tiene aún gran valor, pues su autor poseía un envidiable conocimiento de la situación lingüística de toda la Romania, en especial de Italia y Francia, del que carecen muchos de sus críticos».

Si *Das Katalanische*⁵ ha restat bastant al marge dels nostres repertoris bibliogràfics habituals, cal assenyalar que encara és més gran el desconeixement que es té entre nosaltres de la biografia científica i acadèmica de l'autor. És un fet bastant normal, que no es limita en absolut a la història de Meyer-Lübke, sinó que abasta gairebé la totalitat dels grans noms de la lingüística romànica. Amb prou feines trobarem avui titulats de les nostres universitats amb una informació suficient sobre Hugo Schuchardt, Walther von Wartburg, Jules Gilliéron, Jakob Jud o Benvenuto Terracini: són noms que només apareixen pronunciats, a casa nostra, en algun curs de doctorat d'algun any acadèmic.

Resulta obvi, doncs, que un estudi dels contextos no pot eludir una mínima sistematització d'aquelles dades més ràpidament espigolables sobre la vida científica de l'autor. Meyer-Lübke continua sent un gran desconegut entre nosaltres, fins al punt que les enciclopèdies més prestigioses i generoses, en assignar-li no més d'un terç de columna, no acostumen a fer més que assenyalar les seves obres més generals.⁶

Wilhelm Meyer-Lübke va néixer l'any 1861 a Dübendorf, un petit poble suís del cantó de Zuric, molt prop de la capital. A Zuric mateix va estudiar indoeuropeística i romanística amb Schweizer-Sidler, estudis que després prosseguiria a Berlín, amb Johannes Schmidt primer i amb Adolf Tobler després. Va estudiar finalment a París, on fou mestre seu el no menys famós Gaston Paris.⁷

5. Tot i que el present treball ofereix també el text íntegre del llibre en la seva traducció catalana, considerem que no hi ha cap problema a continuar la tradició d'anomenar-lo amb el seu nom original: *Das Katalanische*.

6. Un cas curiós, digne de menció, és el de la *Gran enciclopèdia catalana* (ed. 1977, vol. x, p. 44) —que, en qualsevol cas, no dedica al nostre autor més espai que les altres. La particularitat de l'article Meyer-Lübke d'aquesta enciclopèdia rau en la gran part de l'espai que dedica a glossar la significació del *Katalanische*, que només troba paral·lel parcial en l'article corresponent de l'enciclopèdia (*ciclòpia*) d'Espasa. Ens sembla molt equilibrat, per contra, l'article de la *Nueva enciclopedia Larousse* (ed. 1981, vol. vii, p. 6519), ja que parla també dels mestres del nostre autor i de la seva vida acadèmica, de la seva metodologia i dels seus propòsits.

7. Recordem que Gaston Paris va participar en la famosa polèmica de finals del segle passat sobre l'existència o no dels dialectes (arran de la publicació dels *Schizzi franco-provenzali* d'Ascoli). Curiosament, Paris va posar-se de la banda de Paul Meyer, partidari de la inexistència de límits dialectals o d'àmbit que es tracta de límits ficticis i arbitraris, existents en la nostra ment més que no pas en la realitat. És remarcable, precisament, que Meyer-Lübke fos deixeble d'un home amb unes idees tan modernes com aquestes. Recordem també que el nom de Gaston Paris, associat a aquesta famosa polèmica, apareix citat per Meyer-Lübke en el pròleg mateix de *Das Katalanische*. Veg. els materials de la polèmica a Rom, iv (1875), p. 294-296, AGIL, ii.

Dels temps d'estudi a Berlín amb Tobler cal esmentar la seva tesi doctoral, escrita als vint-i-dos anys, sobre *Die Schicksale des lateinischen Neutrums im Romanischen* («Els destins del neutre llatí en romànic»), el primer treball que estudia el pas del neutre a masculí/femení, i l'atribueix a la terminació particular d'una sèrie de mots. L'any 1884, amb vint-i-tres anys, va ser nomenat professor universitari a Zuric, ocupació que no va durar gaire: l'any següent va substituir Gaston Paris, per desig explícit d'aquest, a l'École des Hautes-Études com a especialista en llatí vulgar —arran de la lectura per part de Paris de la tesi esmentada més amunt. D'aquells anys procedeixen alguns treballs ja importants, com els dedicats a la gramàtica històrica del grec modern, l'itàlic, l'albanès i el llatí, tots ells per al *Grundriß* de Gröber (escrits entre 1885-1886 i publicats en 1889). El 1885 és l'any, també, d'un conegut estudi sobre «La història de l'infinitiu en romanès» («Zur Geschichte des Infinitivs im Rumanischen», publicat dins les *Tobler-Abhandlungen*). A la primavera de 1887, amb només vint-i-sis anys, va ser cridat a impartir classes a Jena, universitat que durant decenniis havia estat el centre neuràlgic de la intel·lectualitat alemanya.⁸ Tres anys més tard tornava a traslladar-se, aquesta vegada a Viena, on exerciria la part més important del seu magisteri. D'aquella època són els seus primers llibres, tots ells fonamentals: el primer volum —la fonètica— de la *Grammatik der romanischen Sprachen* (Leipzig, 1890-1902)⁹ i la *Italienische Grammatik* (Leipzig, 1890).¹⁰ Abans d'acabar el segle, publicarà els volums restants de la gramàtica romànica: la *Romanische Formenlehre* («Morfologia romànica», 1894) i la *Romanische Syntax* («Sintaxi romànica», 1899). El volum iv de la *Grammatik* (el *Register*) s'edità en 1901. També de 1901 data la primera edició de la *Einführung in die romanische Sprachwissenschaft* («Introducció a la lingüística romànica»),¹¹ llibre clàssic que, com assenyala Alwin Kuhn,¹² «no és cap introducció per a principiants, sinó més aviat una sistematització de la

(1876), p. 385-395; Rom, v (1876), p. 505-506; *Revue des Patois Gallo-romans*, II (1888), p. 161-175. Un bon resum dels arguments es pot trobar en el llibre de A. VÁZQUEZ, *Historia, problemas y métodos de la lingüística románica*, Barcelona, 1988, p. 81-93 (esp. p. 88-93).

8. Els noms de Fichte, Schelling, Goethe, Hegel, etc., no necessiten cap comentari.

9. Traduïda al francès a Paris, 1880-1906, en quatre volums.

10. Trad. it. de M. Bartoli i G. Braun, Torí, 1901, «molto ridotta nel materiale dialettale» segons C. TAGLIAVINI, *Le origine delle lingue neolatine* (Bologna, 6a ed., 1982, p. 21). La 3a ed. (Torí, 1936), segons el mateix autor, «con modificazioni notevoli del Bartoli che ne hanno alterato il primitivo disegno» (ibid.).

11. Altres edicions, Heidelberg, 1910 i 1920, amb moltes modificacions. Trad. esp. d'Américo Castro, *Introducción a la lingüística románica*, Madrid, 1926. Aquesta curiosa traducció, per una banda fa més legible l'original (amb la seva reestructuració del text i les seves novetats tipogràfiques); però, per altra banda, afegeix nombrosíssimes complecions i comentaris del traductor entre parèntesis quadrats dins el cos del mateix text. Cosa que, si bé fa més manejable el llibre, el farceix de fragments i afegiments sovint impropis i molestos. Hauria estat més correcta una traducció amb comentaris en notes finals o en un estudi introductor.

12. ZrPh, LVII (1937), p. 778-784. La citació, que traduïm de l'alemany, es troba a la p. 780.

FIGURES 1.4 (foliació), 1.5.1 (tipus general, text seguit, pàgina imparell) i 1.5.6 (notes)

contingut del llibre. Fa alguns anys, el professor Germà Colón, amb la seva habitual perspicàcia, sentenciava que «este libro es más citado que leído: pese a todas las censuras de que ha sido objeto, tiene aún gran valor, pues su autor poseía un envidiable conocimiento de la situación lingüística de toda la Rumania, en especial de Italia y Francia, del que carecen muchos de sus críticos».

Si *Das Katalanische*⁵ ha restat bastant al marge dels nostres repertoris bibliogràfics habituals, cal assenyalar que encara és més gran el desconeixement que es té entre nosaltres de la biografia científica i acadèmica de l'autor. És un fet bastant normal, que no es limita en absolut a la història de Meyer-Lübke, sinó que abasta gairebé la totalitat dels grans noms de la lingüística romànica. Amb prou feines trobarem avui titulats de les nostres universitats amb una informació suficient sobre Hugo Schuchardt, Walther von Wartburg, Jules Gilliéron, Jakob Jud o Benvenuto Terracini: són noms que només apareixen pronunciats, a casa nostra, en algun curset de doctorat d'algun any acadèmic.

Resulta obvi, doncs, que un estudi dels contextos no pot eludir una mínima sistematització d'aquelles dades més ràpidament espigolables sobre la vida científica de l'autor. Meyer-Lübke continua sent un gran desconegut entre nosaltres, fins al punt que les enciclopèdies més prestigioses i generoses, en assignar-li no més d'un terç de columna, no acostumen a fer més que assenyalar les seves obres més generals.⁶

Wilhelm Meyer-Lübke va néixer l'any 1861 a Dübendorf, un petit poble suís del cantó de Zuric, molt prop de la capital. A Zuric mateix va estudiar indoeuropeística i romanística amb Schweizer-Sidler, estudis que després va prosseguir a Berlín, amb Johannes Schmidt primer i amb Adolf Tobler després.

5. Tot i que el present treball ofereix també el text íntegre del llibre en la seva traducció catalana, considerem que no hi ha cap problema a continuar la tradició d'anomenar-lo amb el seu nom original: *Das Katalanische*.

6. Un cas curiós, digne de menció, és el de la *Gran enciclopèdia catalana* (ed. 1977, vol. x, p. 44) — que, en qualsevol cas, no dedica al nostre autor més espai que les altres. La particularitat de l'article *Meyer-Lübke* d'aquesta enciclopèdia rau en la gran part de l'espai que dedica a glossar la significació del *Katalanische*, que només troba paral·lel parcial en l'article corresponent de l'enciclopèdia (*cidòpia*) d'Espasa. Ens sembla molt equilibrat, per contra, l'article de la *Nueva enciclopedia Larousse* (ed. 1981, vol. vii, p. 659), ja que parla també dels mestres del nostre autor i de la seva vida acadèmica, de la seva metodologia i dels seus propòsits.

Va estudiar finalment a París, on fou mestre seu el no menys famós Gaston Paris.⁷ Dels temps d'estudi a Berlín amb Tobler cal esmentar la seva tesi doctoral, escrita als vint-i-dos anys, sobre *Die Schicksale des lateinischen Neutrums im Romanischen* («Els destins del neutre llatí en romànic»), el primer treball que estudia el pas del neutre a masculí/femení, i l'atribueix a la terminació particular d'una sèrie de mots. L'any 1884, amb vint-i-tres anys, va ser nomenat professor universitari a Zuric, ocupació que no va durar gaire: l'any següent va substituir Gaston Paris, per desig explícit d'aquest, a l'École des Hautes-Études com a especialista en llatí vulgar —arran de la lectura per part de Paris de la tesi esmentada més amunt. D'aquells anys procedeixen alguns treballs ja importants, com els dedicats a la gramàtica històrica del grec modern, l'itàlic, l'albanès i el llatí, tots ells per al *Grundriß* de Gröber (escrits entre 1885-1886 i publicats en 1889). El 1885 és l'any, també, d'un conegut estudi sobre «La història de l'infinitiu en romanès» («Zur Geschichte des Infinitivs im Rumanischen», publicat dins les *Tobler-Abhandlungen*). A la primavera de 1887, amb només vint-i-sis anys, va ser cridat a impartir classes a Jena, universitat que durant decenniis havia estat el centre neuràlgic de la intel·lectualitat alemanya.⁸ Tres anys més tard tornava a traslladar-se, aquesta vegada a Viena, on exerciria la part més important del seu magisteri. D'aquella època són els seus primers llibres, tots ells fonamentals: el primer volum —la fonètica— de la *Grammatik der romanischen Sprachen* (Leipzig, 1890-1902)⁹ i la *Italienische Grammatik* (Leipzig, 1890). Abans d'acabar el segle, publicarà els volums restants de la gramàtica

7. Recordem que Gaston Paris va participar en la famosa polèmica de finals del segle passat sobre l'existència o no dels dialectes (arran de la publicació dels *Schizzi franco-provenzali* d'Ascoli). Curiosament, Paris va posar-se de la banda de Paul Meyer, partidari de la inexistència de límits dialectals o d'admetre que es tracta de límits ficticis i arbitraris, existents en la nostra ment més que no pas en la realitat. És remarcable, precisament, que Meyer-Lübke fos deixeble d'un home amb unes idees tan modernes com aquestes. Recordem també que el nom de Gaston Paris, associat a aquesta famosa polèmica, apareix citat per Meyer-Lübke en el pròleg mateix de *Das Katalanische*. Veg. els materials de la polèmica a Rom, IV (1875), p. 294-296; AGIt., II (1876), p. 385-395; Rom, V (1876), p. 505-506; *Revue des Patois Gallo-romans*, II (1888), p. 161-175. Un bon resum dels arguments es pot trobar en el llibre de A. VÁRVARO, *Historia, problemas y métodos de la lingüística románica*, Barcelona, 1988, p. 81-93 (esp. § 19, p. 88-93).

8. Els noms de Fichte, Schelling, Goethe, Hegel, etc., no necessiten cap comentari.

9. Traduïda al francès a París, 1880-1906, en quatre volums.

FIGURA 1. Monument a Joaquim Balcells i a Wilhelm Meyer-Lübke, a Alforja.

Aquesta manera de raonar ja ens és coneguda de paràgrafs anteriors. Efectivament, llegint aquests fragments hom recorda aquella línia discursiva que, com hem vist, parteix d'un període de llengua comuna catalanoprovençal però admet una posterior independització per part del català (fig. 1).

Aquesta és la síntesi que sembla més escaient, després d'analitzar la «qüestió conceptual» en tot el seu abast. Això ens fa situar el tòpic assenyalat al principi en el lloc adient. Potser algun dia sigui possible de saber fins a quin punt influïren, en aquest sentit, el viatge de l'autor a Catalunya (ja esmentat més amunt) i la gran ampliació dels seus coneixements al voltant de la literatura medieval en català (fruit de l'eufòria editora dels nostres erudits a principi de segle). En qualsevol cas, trobem novament el Meyer-Lübke sintetitzador i eclèctic: entre

TABLA 3

<i>espanyol</i>	<i>català</i>	<i>provençal</i>
assentar	asseure	aseire
atreverse	gosa	ga uza
baïlar	ballar	balar
buscar	cercar	cercar
callar	callar	tazer

FIGURES 1.4 (foliació) i 1.5.4 (peus i encapçalaments d'il·lustració o de quadre)

FIGURA 1. Monument a Joaquim Balcells i a Wilhelm Meyer-Lübke, a Alforja.

Aquesta manera de raonar ja ens és coneguda de paràgrafs anteriors. Efectivament, llegint aquests fragments hom recorda aquella línia discursiva que, com hem vist, parteix d'un període de llengua comuna catalanoprovençal però admet una posterior independització per part del català (fig. 1).

Aquesta és la síntesi que sembla més escaient, després d'analitzar la «qüestió conceptual» en tot el seu abast. Això ens fa situar el tòpic assenyalat al principi en el lloc adient. Potser algun dia sigui possible de saber fins a quin punt influeixen, en aquest sentit, el viatge de l'autor a Catalunya (ja esmentat més

TAULA 3

<i>espanyol</i>	<i>català</i>	<i>provençal</i>
assentar	asseure	aseire
atreverse	gosar	gauzar
bailar	ballar	balaz
buscar	cercar	cercar
callar	callar	tazer

3. Apèndixs

3.1. DIGRESSIONS COMPLEMENTÀRIES I NOTES BREUS SOBRE ALTRES ASPECTES DE *DAS KATALANISCHE*

La finalitat d'aquestes pàgines finals és, només, d'oferir algunes dades i consideracions útils per enfocar la lectura de *Das Katalanische*. Del *Katalanische* s'ha parlat molt des del moment en què sortí publicat, i la bibliografia més important és sobrerament coneguda i accessible a tothom. Tractar simplement de repetir el que ja ha estat dit, seria, per la nostra banda, un abús, una pèrdua d'esforços i un exercici inútil de fals i fàcil virtuosisme erudit. Per tant, i com un senzill complement de l'estudi precedent, apuntarem diverses qüestions que resulten interessants per entendre les condicions de la producció i recepció d'aquest text.

Per al qui s'introdueix en els arguments de la polèmica sobre la subagrupació romànica del català, potser la millor visió sintètica d'aquesta polèmica sigui el capítol corresponent de la *Gramàtica històrica del català* d'A. M. Badia i Margarit.¹¹² Són pàgines que representen amb bastant exactitud la informació que sol circular als Països Catalans entre els cercles d'estudiosos de la llengua, i s'hi pot trobar una imatge bastant clara de les línies discursives per on va transitar aquella intensa batussa teoricolingüística.

Però hi ha una cosa que no han observat els qui han resumit la qüestió, ni tan sols Badia; efectivament, hem vist que amb *Das Katalanische* Meyer-Lübke admet la consideració separada de català i occità, i és clarament cert que situa el català dins l'òrbita del sistema gal·loromànic. Però cal remarcar que, ni tan sols en el cas d'haver acceptat la major part dels arguments de Menéndez Pidal, Meyer-Lübke no hauria pogut arribar sinó a aquesta conclusió. És a dir: les grans obres d'aquest autor, des de la *Grammatik* fins a l'*Einführung*, van repetir amb veu tronadora, en

¹¹² § 3, p. 6-12.

FIGURES 1.5.1 (tipus general), 1.5.2 (títols i subtítols) i 1.6 (començament de capítol, model A)

FIGURES 1.5.1 (tipus general), 1.5.2 (títols i subtítols) i 1.6 (començament de capítol, model B)

3. Apèndixs

3.1. DIGRESSIONS COMPLEMENTÀRIES I NOTES BREUS SOBRE ALTRES ASPECTES DE *DAS KATALANISCHE*

LA finalitat d'aquestes pàgines finals és, només, d'oferir algunes dades i consideracions útils per enfocar la lectura de *Das Katalanische*. Del *Katalanische* s'ha parlat molt des del moment en què sortí publicat, i la bibliografia més important és sobrerament coneguda i accessible a tothom. Tractar simplement de repetir el que ja ha estat dit, seria, per la nostra banda, un abús, una pèrdua d'esforços i un exercici inútil de fals i fàcil virtuosisme erudit. Per tant, i com un senzill complement de l'estudi precedent, apuntarem diverses qüestions que resulten interessants per entendre les condicions de la producció i recepció d'aquest text.

Per al quí s'introdueix en els arguments de la polèmica sobre la subagrupació romànica del català, potser la millor visió sintètica d'aquesta polèmica sigui el capítol corresponent de la *Gramàtica històrica del català* d'A. M. Badia i Margarit.¹¹² Són pàgines que representen amb bastant exactitud la informació que sol circular als Països Catalans entre els cercles d'estudiosos de la llengua, i s'hi pot trobar

¹¹² § 3 p. 6-12.

FIGURES 1.5.1 bis (tipus general), 1.5.2 bis (títols i subtítols) i 1.6 bis (començament de capítol, model A)

1. Text, contextos i conceptes

*Al poble petit hi ha
la bona confitura*

El temps, la distància idiomàtica i el progrés en l'estudi del català i de la lingüística general són les raons que han anat sepultant les pàgines de Meyer-Lübke en el més trist dels oblits. *Das Katalanische* és, per tots aquests motius, una peça de museu, que ja no suscita altra cosa que una certa contemplació commiserativa i, la major part de les vegades, de segona mà. Els estudiosos de la història (i de la historiografia) de la llengua solen veure citat aquest llibre en textos d'autors anteriors o actuals, però pocs són els qui han tingut l'oportunitat de conèixer-ne directament el contingut. Sembla segur que la raó d'aquest fet, per la banda dels mateixos especialistes, és sobretot la barrera idiomàtica i la repetició mecànica de diversos tòpics al voltant del contingut del llibre. Fa alguns anys,⁴ el professor Germà Colón, amb la seva habitual perspicàcia, sentenciava que «este libro es más citado que leído: pese a todas las censuras de que ha sido objeto, tiene aún gran valor, pues su autor poseía un envidiable conocimiento de la situación lingüística de toda la Romania, en especial de Italia y Francia, del que carecen muchos de sus críticos».

Si *Das Katalanische* ha restat bastant al marge dels nostres repertoris bibliogràfics habituals, cal assenyalar que encara és més gran el desconeixe-

4. G. COLÓN, *El léxico catalán en la Romania*, Madrid, 1976, p. 25, n. 4.

FIGURES 1.5.1 bis (tipus general), 1.5.2 bis (títols i subtítols) i 1.6 bis (començament de capítol, model B)

Aquesta manera de raonar ja ens és coneguda de paràgrafs anteriors. Efectivament, llegint aquests fragments hom recorda aquella línia discursiva que, com hem vist, parteix d'un període de llengua comuna catalanoprovençal però admet una posterior independització per part del català. Era més o menys el que deien Milà i Fontanals, Saroihandy, Bourciez i Anglade. Podem trobar en el *Katalanische* fragments més explícits en aquest sentit? Certament: la següent cita, tretada del § 160, és la clau de volta que ens resumeix tota aquesta qüestió, integrant i donant coherència als exemples *j' a m'*:

Aquesta diferència etnològica constitueix el fonament de la separació del català i el provençal. No pas, per descomptat, en la manera en què es faria valer algunes peculiaritats lingüístiques del català originades en els hàbits lingüístics de la població preromana no celta. Perquè el que divideix ambdós idiomes romànics són fenòmens més moderns. [...] La base etnològicament diferent només implica que la relació és menys estreta i que, així, una diferenciació tot just iniciada no va ser ofegada en el seu germen, sinó que segueix desenvolupant-se quan es donen condicions externes més favorables. Aquest és el cas, efectivament, i també Salow ho considera així.

La posició de Meyer-Lübke respecte de la independència del català ha estat, al llarg del llibre, moderada fins a l'ambigüitat, però el rerefons se'ns fa, finalment, clar: per a ell, català i occità són idiomes romànics suficientment separats com per tenir el mateix rang; malgrat això, hem de partir d'una unitat lingüística anterior entre ambdós territoris, una certa homogeneïtat estructural que es veu esquarterada més tard per fenòmens diversos (innovacions catalanes, sobretot); aquesta separació posterior entre català i occità troba un factor concomitant —no pas una causa o origen— en la diversitat de condicions demogràfiques i historicopolítiques que separen ambdós àmbits. I finalment, és clar, el parentiu més estret entre català i occità prové d'un diastema llatinovulgar compartit, la «gal-loromanità».

Josep lor va dir que queron.
los draps geteron del pairol
et meron los en micg del sol,
volgron los a Josep mostrar
e.l tenheire va regardar
et estet fort miravilhos
cant vit los draps d'aitals colors
que re del mont non sofranhia

Aquesta és la síntesi que sembla més escaient, després d'analitzar la «qüestió conceptual» en tot el seu abast. Això ens fa situar el tòpic assenyalat al principi

FIGURES 1.5.3 (citacions textuais)

Bibliografia

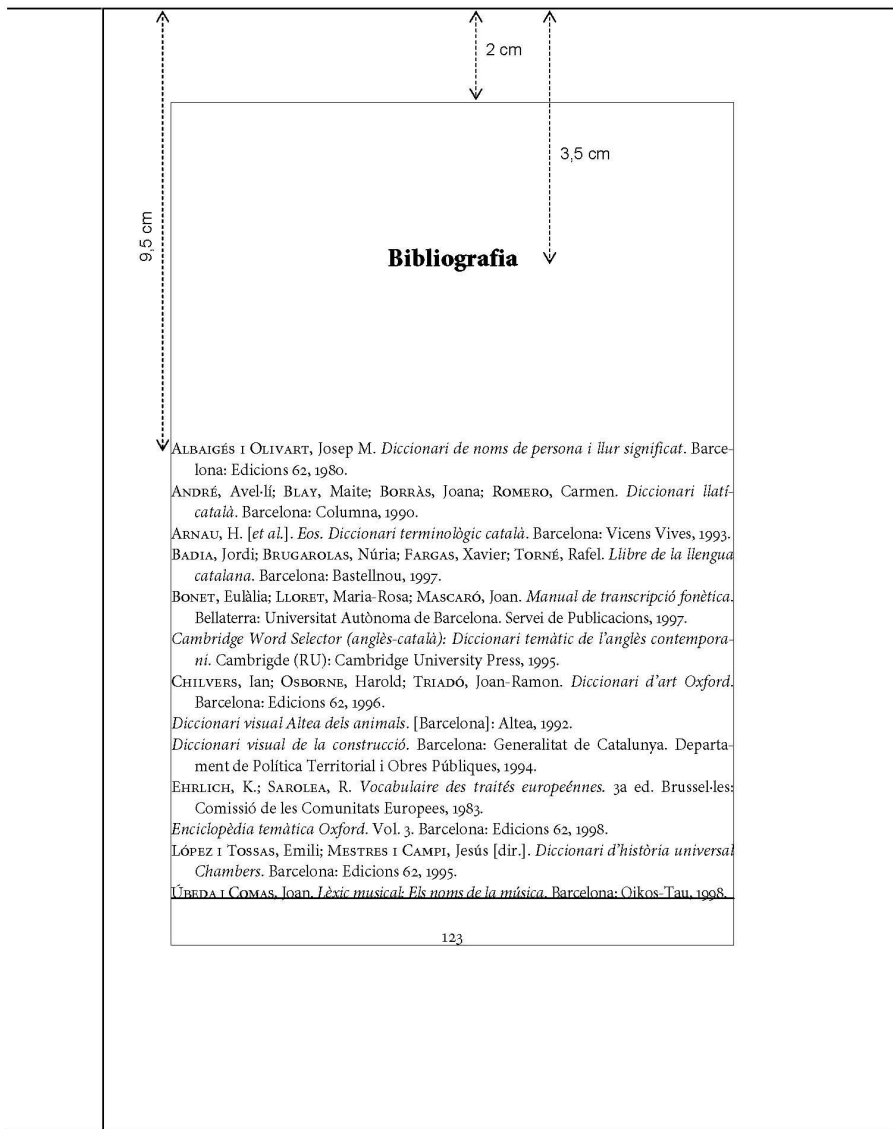
- ALBAIGÉS I OLIVART, Josep M. *Diccionari de noms de persona i llur significat*. Barcelona: Edicions 62, 1980.
- ANDRÉ, Avel·lí; BLAY, Maite; BORRÀS, Joana; ROMERO, Carmen. *Diccionari llati-català*. Barcelona: Columna, 1990.
- ARNAU, H. [et al.]. *Eos. Diccionari terminològic català*. Barcelona: Vicens Vives, 1993.
- BADIA, Jordi; BRUGAROLAS, Núria; FARGAS, Xavier; TORNÉ, Rafel. *Llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Bastellnou, 1997.
- BONET, Eulàlia; LLORET, Maria-Rosa; MASCARÓ, Joan. *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 1997.
- Cambridge Word Selector (anglès-català): Diccionari temàtic de l'anglès contemporani*. Cambridge (RU): Cambridge University Press, 1995.
- CHILVERS, Ian; OSBORNE, Harold; TRIADÓ, Joan-Ramon. *Diccionari d'art Oxford*. Barcelona: Edicions 62, 1996.
- Diccionari visual Altea dels animals*. [Barcelona]: Altea, 1992.
- Diccionari visual de la construcció*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1994.
- EHRlich, K.; SAROLEA, R. *Vocabulaire des traités européennes*. 3a ed. Brussel·les: Comissió de les Comunitats Europees, 1983.
- Enciclopèdia temàtica Oxford*. Vol. 3. Barcelona: Edicions 62, 1998.
- LÓPEZ I TOSSAS, Emili; MESTRES I CAMPI, Jesús [dir.]. *Diccionari d'història universal Chambers*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Diccionario de ortografía técnica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1987.
- *Diccionario de redacción y estilo*. Madrid: Pirámide, 1993.
- SANZ I PINYOL, Glòria; FRASER, Alba. *Manual de comunicacions escrites a l'empresa*. Barcelona: Graó, 1998.
- ÚBEDA I COMAS, Joan. *Lèxic musical: Els noms de la música*. Barcelona: Oikos-Tau, 1998.
- VERGER I ARCE, Guillem; GIL SANCHIS, Oriol [coord.]. *Diccionari visual Duden*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.
- WEIDENFELH, Werner; WESSELS, Wolfgang [ed.]. *Europa de la A a la Z. Diccionari de la*

FIGURES 1.5.7 (bibliografia) i 3.1 (bibliografia general de l'obra, model A)

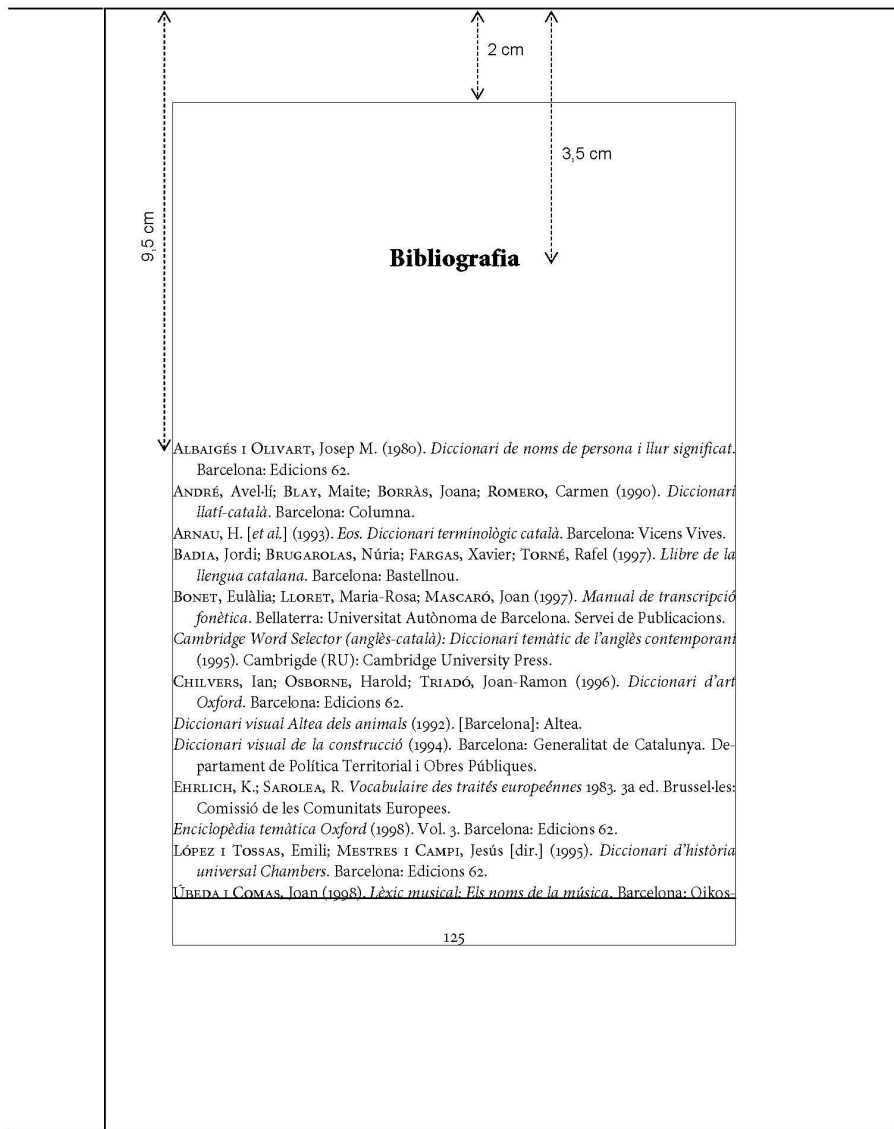
Bibliografia

- ALBAIGÉS I OLIVART, Josep M. (1980). *Diccionari de noms de persona i llur significat*. Barcelona: Edicions 62.
- ANDRÉ, Avel·lí; BLAY, Maite; BORRÀS, Joana; ROMERO, Carmen (1990). *Diccionari itali-català*. Barcelona: Columna.
- ARNAU, H. [et al.] (1993). *Eos. Diccionari terminològic català*. Barcelona: Vicens Vives.
- BADIA, Jordi; BRUGAROLAS, Núria; FARGAS, Xavier; TORNÉ, Rafel (1997). *Llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Bastellnou.
- BONET, Eulàlia; LLORET, Maria-Rosa; MASCARÓ, Joan (1997). *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions.
- Cambridge Word Selector (anglès-català): Diccionari temàtic de l'anglès contemporani* (1995). Cambridge (RU): Cambridge University Press.
- CHILVERS, Ian; OSBORNE, Harold; TRIADÓ, Joan-Ramon (1996). *Diccionari d'art Oxford*. Barcelona: Edicions 62.
- Diccionari visual Altea dels animals* (1992). [Barcelona]: Altea.
- Diccionari visual de la construcció* (1994). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
- EHRlich, K.; SAROLEA, R. *Vocabulaire des traités européens* 1983. 3a ed. Brussel·les: Comissió de les Comunitats Europees.
- Enciclopèdia temàtica Oxford* (1998). Vol. 3. Barcelona: Edicions 62.
- LÓPEZ I TOSSAS, Emili; MESTRES I CAMPI, Jesús [dir.] (1995). *Diccionari d'història universal Chambers*. Barcelona: Edicions 62.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, José. *Diccionario de ortografía técnica* (1987). Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- (1993). *Diccionario de redacción y estilo*. Madrid: Pirámide.
- SANZ I PINYOL, Glòria; FRASER, Alba (1998). *Manual de comunicacions escrites a l'empresa*. Barcelona: Graó.
- ÚBEDA I COMAS, Joan (1998). *Lèxic musical: Els noms de la música*. Barcelona: Oikos-Tau.
- VERGER I ARCE, Guillem; GIL SANCHIS, Oriol [coord.] (1994). *Diccionari visual Duden*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- WEIDENFELH, Werner; WESSELS, Wolfgang [ed.] (1998). *Europa de la A a la Z: Diccionari de*

FIGURES 1.5.7 (bibliografia) i 3.1 (bibliografia general de l'obra, model B)

FIGURES 1.5.7 bis (bibliografia) i 1.3.1. bis (bibliografia general de l'obra, model A)

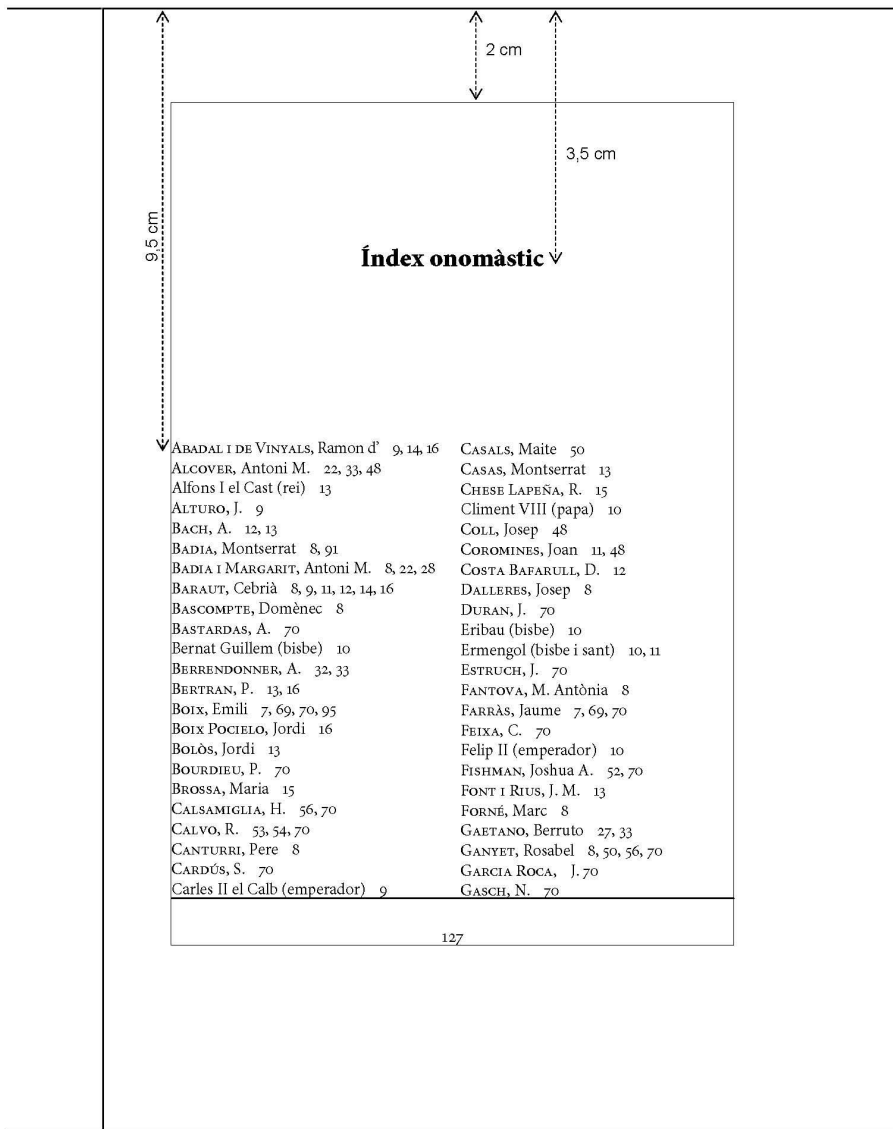

FIGURES 1.5.7 bis (bibliografia) i 3.1. bis (bibliografia general de l'obra, model B)

Índex onomàstic

ÀBADAL I DE VINYALS, Ramon d'	9, 14, 16	DALLERES, Josep	8
ALCOVER, Antoni M.	22, 33, 48	DURAN, J.	70
Alfons I el Cast (rei)	13	Eribau (bisbe)	10
ALTURO, J.	9	Ermengol (bisbe i sant)	10, 11
BACH, A.	12, 13	ESTRUCH, J.	70
BADIA, Montserrat	8, 91	FANTOVA, M. Antònia	8
BADIA I MARGARIT, Antoni M.	8, 22, 28	FARRÀS, Jaume	7, 69, 70
BARAUT, Cebrià	8, 9, 11, 12, 14, 16	FEIXA, C.	70
BASCOMPTE, Domènec	8	Felip II (emperador)	10
BASTARDAS, A.	70	FISHMAN, Joshua A.	52, 70
Bernat Guillem (bisbe)	10	FONT I RIUS, J. M.	13
BERRENDONNER, A.	32, 33	FORNÉ, Marc	8
BERTRAN, P.	13, 16	GAETANO, Berruto	27, 33
Boix, Emili	7, 69, 70, 95	GANYET, Rosabel	8, 50, 56, 70
BOIX POCIELO, Jordi	16	GARCIA ROCA, J.	70
BOLÒS, Jordi	13	GASCH, N.	70
BOURDIEU, P.	70	GUILLAMET, Jordi	50
BROSSA, Maria	15	HAMMER, D.	56, 70
CALSAMIGLIA, H.	56, 70	IGLESIAS COSTA, M.	16
CALVO, R.	53, 54, 70	LASIERRA	16
CANTURRI, Pere	8	LE GUERN, M.	32, 33
CARDÓS, S.	70	LIXFELD, Volker	52, 56, 59, 70
Carles II el Calb (emperador)	9	LLORENS, A.	12
CASALS, Maite	50	Lluís I el Piadós (emperador)	9
CASAS, Montserrat	13	LOZANO, J. M.	70
CHESE LAPEÑA, R.	15	MARCA, Pèire de	15
Clement VIII (papa)	10	MARÍ, Isidor	70
COLL, Josep	48	MARINA AMAR, Joan Ramon	8, 89
COROMINES, Joan	11, 48	MARQUÈS, Josep M.	9, 12
COSTA BAFARULL, D.	12	MARTÍ, J.	13

FIGURES 1.5.8 (índexs alfabètics) i 3.2 (índexs)

FIGURES 1.5.8 bis (índexs alfabètics) i 1.3.2. bis (índexs)

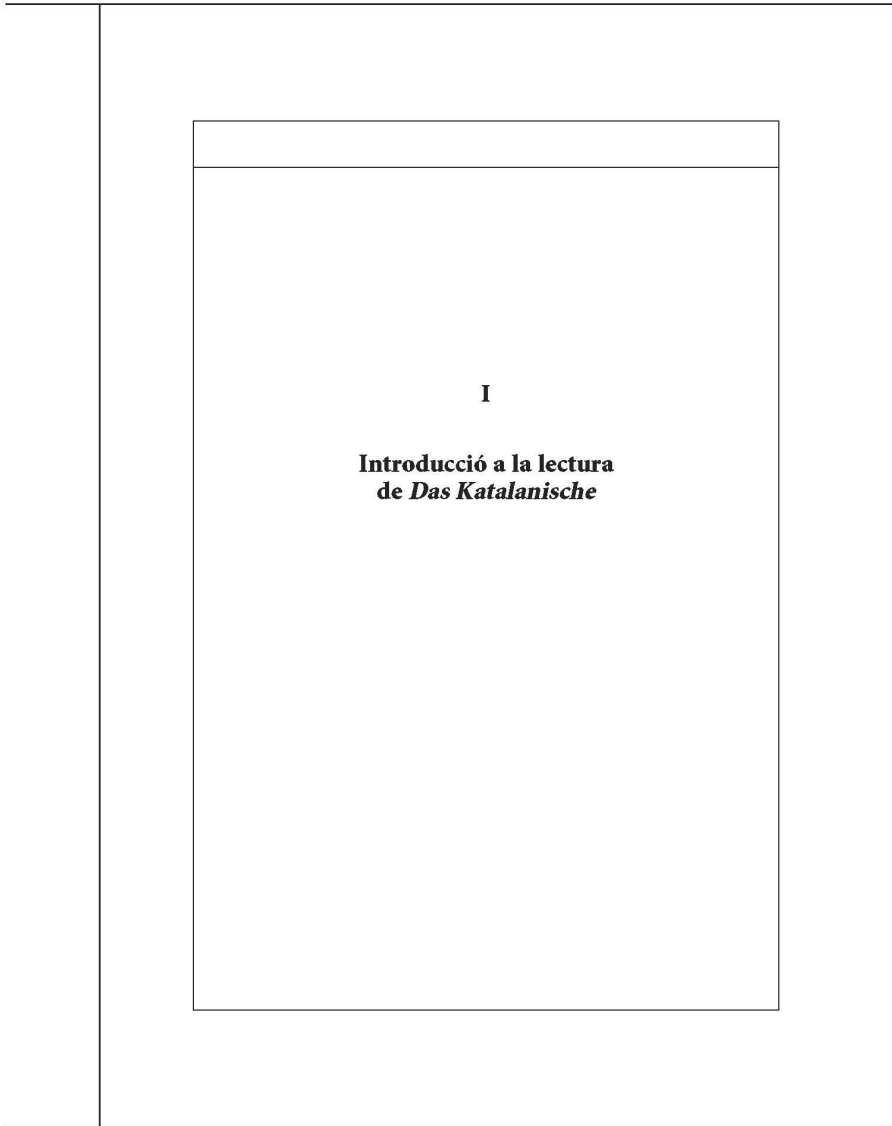

FIGURA 1.6 (començament de capítol, model C)

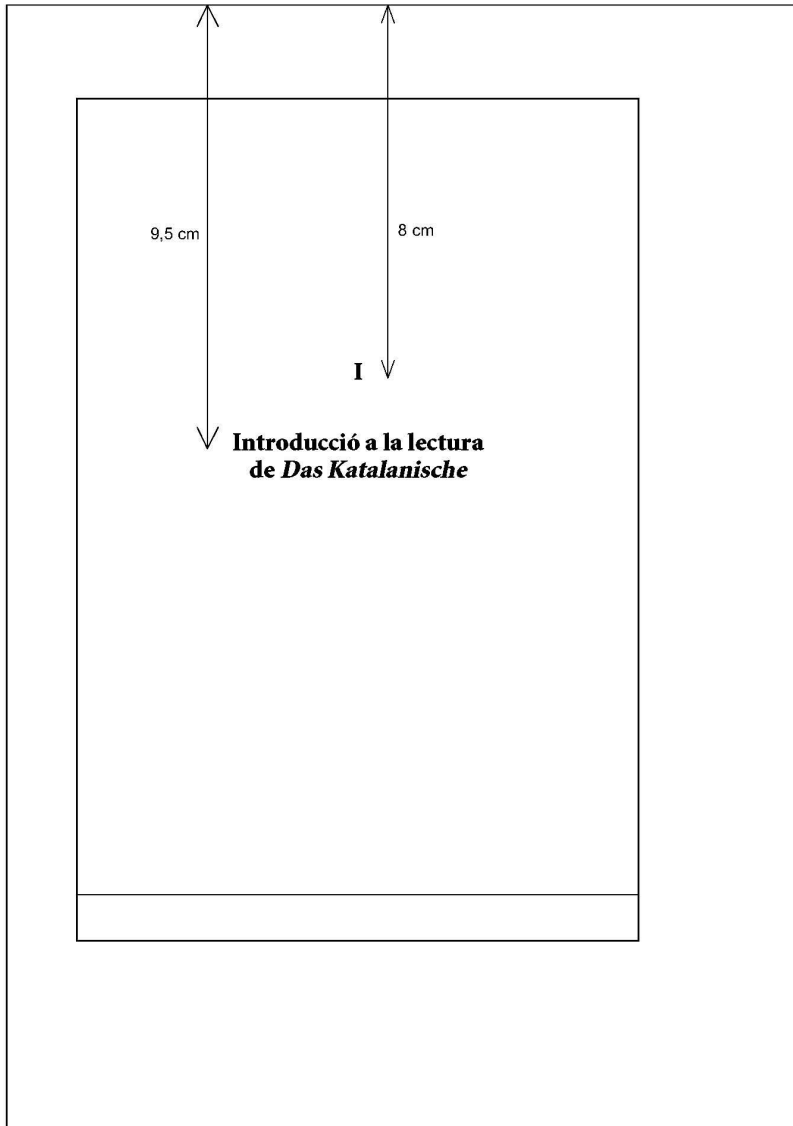

FIGURA 1.6 bis (començament de capítol, model C)

Antoni Febrer i Cardona

Obres gramaticals, I

Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2004

(Biblioteca Filològica; L)

FEDERRATES

<i>Pàgina</i>	<i>Línia</i>	<i>On diu</i>	<i>Ha de dir</i>
contraportadella	13	Volum III	Volum IX
12	39	p. 195	p. 173
15	17	p. 233	p. 206
15	34	p. 236	p. 208
25	28	p. 44	p. 43
25	38	p. 42	p. 41
27	33	p. 101	p. 92
28	25	p. 109	p. 94
28	26	p. 109	p. 94
30	3	p. 231	p. 204
66	19	us	uns
75	34*		Als esculls africàns per els vents repel·lids;
76	5	Èoto	Èolo
76	22-23**		Ab dítxos acertads recrea la partida
78	24-25**		Pensau bè, parlau póc y no engañeu persóna

* Cal afegir, sota aquesta línia, el vers indicat.

** Cal afegir, interpolat entre aquestes dues línies, el vers indicat.

FIGURA 1.7 (fé dèrrates)

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit.

Jornada (1a : 2004 : Barcelona)

Els Mètodes en dialectologia : continuïtat o alternativa? : I Jornada de l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit (Barcelona, 11 de març de 2004). — (Biblioteca filològica ; 52)

Textos en català, italià i castellà. — Bibliografia

ISBN 84-7283-798-X

I. Veny, Joan, ed. II. Institut d'Estudis Catalans III. Títol

1. Dialectologia — Metodologia — Congressos

2. Català — Dialectologia — Metodologia — Congressos

800.87(061.3)

804.99-087(061.3)

L'edició d'aquesta obra
ha estat a cura de Joan Veny,
membre de l'Institut d'Estudis Catalans

© dels autors de les ponències

© 2005, Institut d'Estudis Catalans, per a aquesta edició

Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: setembre de 2005

Tiratge: 450 exemplars

Text revisat lingüísticament per l'Oficina de Correcció i Assessorament Lingüístics de l'IEC

Compost per Victor Igual, SL

Carrer del Peu de la Creu, 5. 08001 Barcelona

Imprès a Limpergraf, SL

Polígon industrial Can Salvatella. Carrer de Mogoda, 29-31. 08210 Barberà del Vallès

ISBN: 84-7283-798-X

Dipòsit Legal: B. 40692-2005

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial, la inclusió total o parcial en bases de dades i la consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

FIGURA 2.9 (contraportada o pàgina de crèdits)

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP
<p>Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit. <i>Jornada (1a : 2004 : Barcelona)</i> Els Mètodes en dialectologia : continuïtat o alternativa? : I Jornada de l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit (Barcelona, 11 de març de 2004). — (Biblioteca filològica : 52) Textos en català, italià i castellà. — Bibliografia ISBN 84-7283-798-X I. Veny, Joan, ed. II. Institut d'Estudis Catalans III. Títol 1. Dialectologia — Metodologia — Congressos 2. Català — Dialectologia — Metodologia — Congressos 800.87(061.3) 804.99-087(061.3)</p>
<p>L'edició d'aquesta obra ha estat a cura de Joan Veny, membre de l'Institut d'Estudis Catalans</p> <p>© dels autors de les ponències © 2005, Institut d'Estudis Catalans, per a aquesta edició Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona</p> <p>Primera edició: setembre de 2005 Tiratge: 450 exemplars</p> <p>Text revisat lingüísticament per l'Oficina de Correcció i Assessorament Lingüístics de l'IEC</p> <p>Compost per Víctor Igual, SL Carrer del Peu de la Creu, 5. 08001 Barcelona</p> <p>Impress a Limpergraf, SL Polígon industrial Can Salvatella. Carrer de Mogoda, 29-31. 08210 Barberà del Vallès</p> <p>ISBN: 84-7283-798-X Dipòsit Legal: B. 40692-2005</p> <p>Són rigorosament prohibides, sense autorització escrita dels titulars del <i>copyright</i>, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial, la inclusió total o parcial en bases de dades i la consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.</p>

FIGURES 2.9 bis (contraportada o pàgina de crèdits)

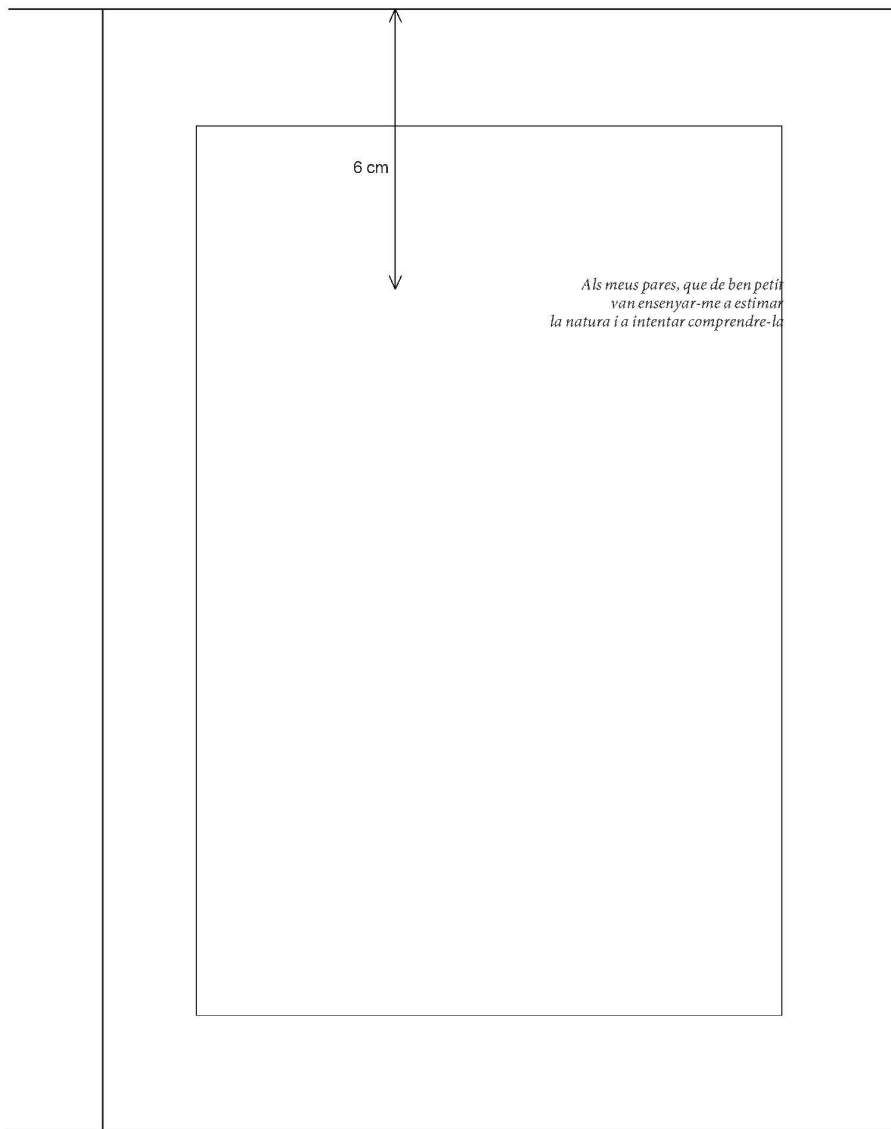

FIGURA 2.10 (dedicatoria model A)

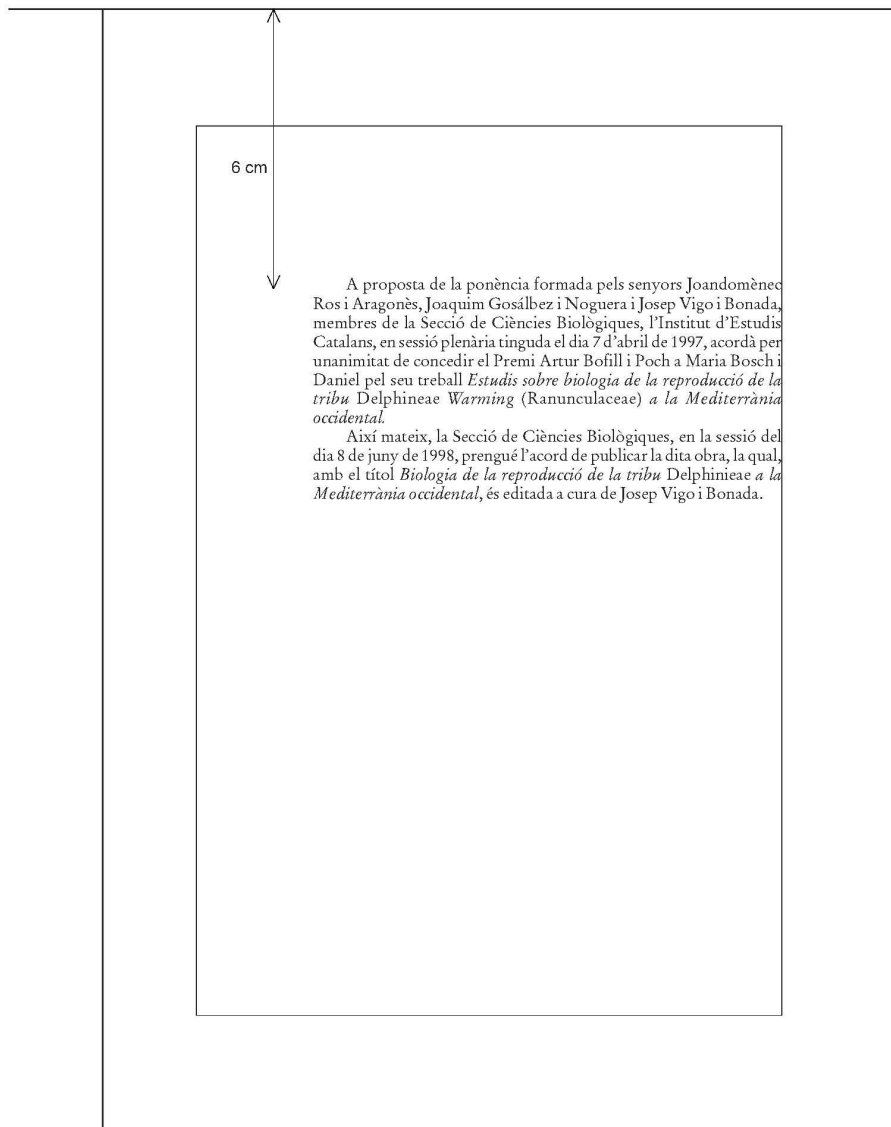

FIGURA 2.10 (dedicatoria model B)

Taula	
Sigles	9
I. INTRODUCCIÓ A LA LECTURA DE <i>DAS KATALANISCHE</i>	11
Notes preliminars	13
1. Text, contextos i conceptes	19
2. El mètode i els mètodes (entre Diez i Saussure)	43
3. Apèndixs	65
3.1. Digressions complementàries i notes breus sobre altres aspectes de <i>Das Katalanische</i>	65
3.2. Bibliografia	72
3.3. Sobre la traducció	75
II. WILHELM MEYER-LÜBKE: <i>EL CATALÀ</i>	77
Pròleg	81
Índex	83
Introducció	85
Primera part. El desenvolupament lingüístic	89
A. Els sons	89
B. Morfologia	137
C. Formació de mots	155
D. Sintaxi	165
E. Lèxic	171
F. Recapitulació	205
Segona part. Fonaments històrics del català	211
Addicions i esmenes	231
Glossari	233

FIGURA 2.12 (taula o sumari, model A)

Taula	
Sigles emprades pels autors	7
Pròleg, <i>per Joan A. Argenter</i>	9
Les relacions de l'Institut d'Estudis Catalans amb la Franja, <i>per Jordi Carbonell</i>	11
La importància lingüística de les zones de frontera: la regió del Matarranya, <i>per Joaquim Rafel</i>	23
Història de la llengua catalana a la comarca del Matarranya, <i>per Joaquim Monclús i Esteban</i>	41
L'ensenyament de la llengua catalana a l'Aragó <i>per Carme Alcover</i>	59
El parlar de Calaceit (comparat amb el de la Terra Alta), <i>per Miquel Blanc</i>	73
Situació actual del Català a l'Aragó des del punt de vista politicojurídic. Treballs i dictamen elaborat per la Comissió especial sobre la política lingüística de les Corts d'Aragó <i>per Josep M. Becana Sanahuja</i>	95
Els dialectes davant el model, <i>per Ramon Sistac</i>	113
Aproximació a la literatura catalana, <i>per Josep A. Chauvell</i>	125

FIGURA 2.12 (taula o sumari, model B)

Taula

Sigles	9
II. INTRODUCCIÓ A LA LECTURA DE <i>DAS KATALANISCHE</i>	
Notes preliminars	11
1. Text, contextos i conceptes	13
2. El mètode i els mètodes (entre Diez i Saussure)	19
3. Apèndixs	43
3.1. Digressions complementàries i notes breus sobre altres aspectes de <i>Das Katalanische</i>	65
3.2. Bibliografia	65
3.3. Sobre la traducció	72
III. WILHELM MEYER-LÜBKE: <i>EL CATALÀ</i>	75
Pròleg	77
Índex	81
Introducció	83
Primera part. El desenvolupament lingüístic	85
A. Els sons	89
B. Morfologia	89
C. Formació de mots	137
D. Sintaxi	155
E. Lèxic	165
F. Recapitulació	171
5	

FIGURA 2.12 bis (taula o sumari, model A)

Taula

Sigles emprades pels autors	7
Pròleg, mmper <i>Joan A. Argenter</i>	9
Les relacions de l'Institut d'Estudis Catalans amb la Franja, mmper <i>Jordi Carbonell</i>	11
La importància lingüística de les zones de frontera: la regió del Matarranya, mmper <i>Joaquim Rafel</i>	23
Història de la llengua catalana a la comarca del Matarranya, mmper <i>Joaquim Monclús i Esteban</i>	41
L'ensenyament de la llengua catalana a l'Aragó mmper <i>Carme Alcover</i>	59
El parlar de Calaceit (comparat amb el de la Terra Alta), mmper <i>Miquel Blanc</i>	73
Situació actual del Català a l'Aragó des del punt de vista politicojurídic. Treballs i dictamen elaborat per la Comissió especial sobre la política lingüística de les Corts d'Aragó mmper <i>Josep M. Bescana Sanahuja</i>	95

7

FIGURA 2.12 bis (taula o sumari, model B)

Pròleg

Una feliç coincidència, no pel fet d'èsser previsible menys filla de l'atzar, ha fet que enguany s'acomplissin ensem el norantè aniversari de l'Institut d'Estudis Catalans —circumstància que ha estat celebrada amb solemnitat— i el norantè aniversari del senyor Ramon Aramon i Serra, que durant tants d'anys en fou el secretari general. Si la mera cronologia és imputable a una coincidència, l'estreta relació entre l'home i la institució és fruit de conviccions profundes i d'una tenacitat coratjosa.

Tal vegada, en altre temps hom hauria sabut veure, en aquella coincidència cronològica, un senyal premonitori de la simbiosi que havia d'arribar a donar-se entre l'home i la institució. Si és veritat que aquesta fou, per a Ramon Aramon, la seva vida, no ho és pas menys que l'IEC li deu —no solament, però sí en bona mesura, a ell— la pervivència.

La Secció Filològica de l'IEC, a la qual pertanyé el senyor Aramon com a membre numerari i de la qual és actualment membre emèrit, acordà, en la seva reunió del 14 de febrer de 1997, de retre-li un senzill homenatge tot aplegant en un volum alguns dels seus estudis més importants. En aquella mateixa sessió, la Secció Filològica acordà que el senyor Jordi Carbonell —que durant anys fou l'adjunt del secretari general— en fos el curador.

No em pertoca a mi, doncs, comentar l'obra de Ramon Aramon ací aplegada, però sí que vull recordar que ni hi és pas tota de bon tros ni podria pas ésser-hi, car, d'antuvi, la intenció era de fer-ne una selecta i, segonament, bona part del seu esforç se l'endugueren d'altres: per començar, els Estudis Romànics, publicació de la qual ha estat curador (1947-1991), i moltes altres publicacions sortides de l'IEC. Això, tots ho sabem i li n'estem agraïts.

JOAN A. ARGENTER
President de la Secció Filològica

FIGURA 2.13 (prefaci o pròleg)

Abreviacions

acc.	accepció	EUA	Estats Units d'Amèrica
adj.	adjectiu	ex.	exemple
adv.	adverbi	expr.	expressió
al.	alemany	F	feldspatoide
ant.	antònim	f.	[substantiu] femení
ANT.	[terme emprat] antigament	f. pl.	[substantiu] femení plural
ant.	antigament	fig.	figura
àr.	àrab	fin.	finès
augm.	augmentatiu	flam.	flamenc
atm	atmosfera	Fm	força electromotriu
bbi.	(<i>barrel</i> , angl.) barril	fr. / fr.	francès
brl.	barril	Fr	força resistent
cast.	castellà	ft ₃	peu
cat.	atalà	ft	peu cúbic
cm	centímetre	g	gram
cm ²	centímetre quadrat	Ga	gigaany
cm ³	centímetre cúbic	gal-l.	gal·lès
Co.	(<i>company</i> , angl.) companyia	GEN.	[terme] genèric
comp.	compareu	GLC	<i>Gran Larousse català</i>
d	densitat	Gm	gigàmetre
D	duresa	gr.	grec
dC	després de Crist	Gt	gigatona
ded.	dedicat	h	hora
dim.	diminutiu	H	altura
dm	decímetre	Hbl	hornblenda
dept.	departament	hm	hectòmetre
E	est	HP	alta pressió
ed.	edició	HT	alta temperatura
Eh	potencial d'oxidació	id.	ídem
esp.	especialment	IMPR.	[terme] imprecís

FIGURA 2.14 (llista d'abreviacions)

MEMÒRIES DE LA SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Titols publicats

- 1/1 Pere PUJOL, *Lluna d'argent de sant Ermengol, bisbe d'Urgell* (1927)
- 1/2 Antoni RUBIÓ I LLUCH, *Paquimeres i Muntaner* (1927)
- 1/3 Josep M. MILLÀS, *Documents hebraics de jueus catalans* (1927) [exhaurit]
- 1/4 Josep de Calassanç SERRA-RÀFOLS, *Forma conventus tarraconensis*, vol. I, *Baetulo-Blanda* (1928)
- 2/1 Ramon d'ABADAL, *Catalunya carolíngia*, vol. II, *Els diplomes carolíngis a Catalunya*, 1a part (1926-1950) [exhaurit]
- 2/2 Ramon d'ABADAL, *Catalunya carolíngia*, vol. II, *Els diplomes carolíngis a Catalunya*, 2a part (1952) [exhaurit]
- 3 Josep PUIG I CADAFAALCH, *La geografia i els orígens del primer art romànic* (1930) [exhaurit]
- 4 Antoni RUBIÓ I LLUCH, *La població de la Grècia catalana en el XIVè segle* (1933)
- 5 Joan BERGÓS, *L'escultura a la Seu Vella de Lleida* (1935) [exhaurit]
- 6 Manuel TRENS, *Ferrer Bassa i les pintures de Pedraïbes* (1936) [exhaurit]
- 7 Francesc PRAT, *L'aqüeducte romà de Pineda* (1936)
- 8 Ernest J. MARTÍNEZ-FERRANDO, *Pere de Portugal, «rei dels catalans», vist a través dels registres de la seva cancelleria* (1936) [exhaurit]
- 9 Josep PUIG I CADAFAALCH, *Noves descobertes a la catedral d'Egara* (1948) [exhaurit]
- 10 Joaquim CARRERAS I ARTAL, *L'epistolari d'Arnau de Vilanova* (1950) [exhaurit]
- 11 Ferran SOLDEVILA, *Pere el Gran*, 1a part, *L'infant*, vol. I (1950) [exhaurit]
- 12 Marià RIBAS, *El poblament d'Íliduro: Estudi arqueològic i topogràfic des dels temps prehistòrics fins a la destrucció d'Illuro* (1952) [exhaurit]
- 13 Ferran SOLDEVILA, *Pere el Gran*, 1a part, *L'infant*, vol. II (1952) [exhaurit]
- 14 Ramon d'ABADAL, *Catalunya carolíngia*, vol. III, *Els comtats de Pallars i Ribagorça*, 1a part (1955) [exhaurit]
- 15 Ramon d'ABADAL, *Catalunya carolíngia*, vol. III, *Els comtats de Pallars i Ribagorça*, 2a part (1955) [exhaurit]
- 16 Ferran SOLDEVILA, *Pere el Gran*, 1a part, *L'infant*, vol. III (1956) [exhaurit]
- 17 Emili VIGO, *La política catalana del Gran Comitè de Salut Pública* (1956) [exhaurit]
- 18 Joaquim MIRET I SANS, *El forassenyat primogènit de Jaume II* (1957)
- 19 Josep MASCARÓ, *Els monuments megalítics a l'illa de Menorca* (1958) [exhaurit]
- 20 Enric MOREU-REY, *Els immigrants francesos a Barcelona: (Segles XVI al XVIII)* (1959) [exhaurit]
- 21 Lluís G. CONSTANS, *Francesc de Montpalau, abat de Banyoles, ambaixador del Genera de Catalunya* (1960) [exhaurit]
- 22 Ferran SOLDEVILA, *Pere el Gran*, 2a part, *El regnat fins a l'any 1282*, vol. I (1962) [exhaurit]
- 23 Josep BENET, *Managall i la Setmana Tràgica* (1963) [exhaurit]

FIGURA 3.3 (llista de títols publicats)

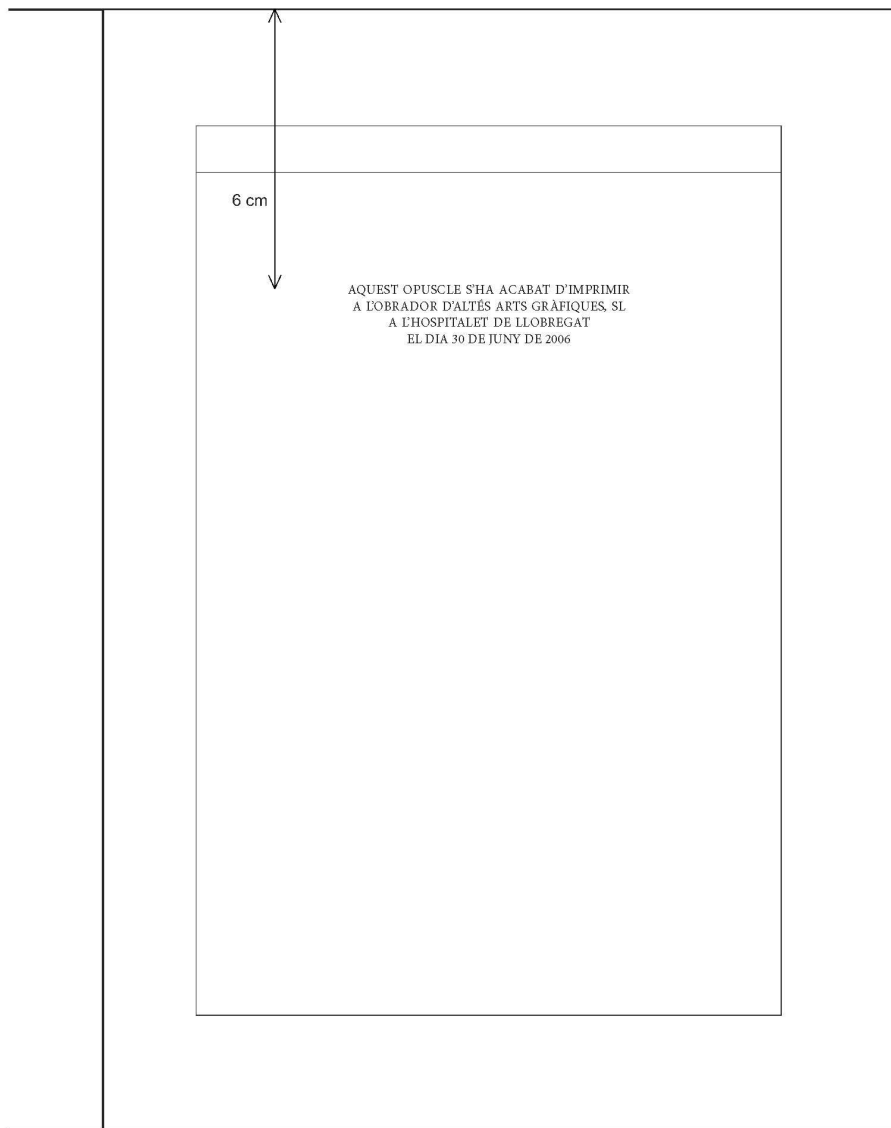
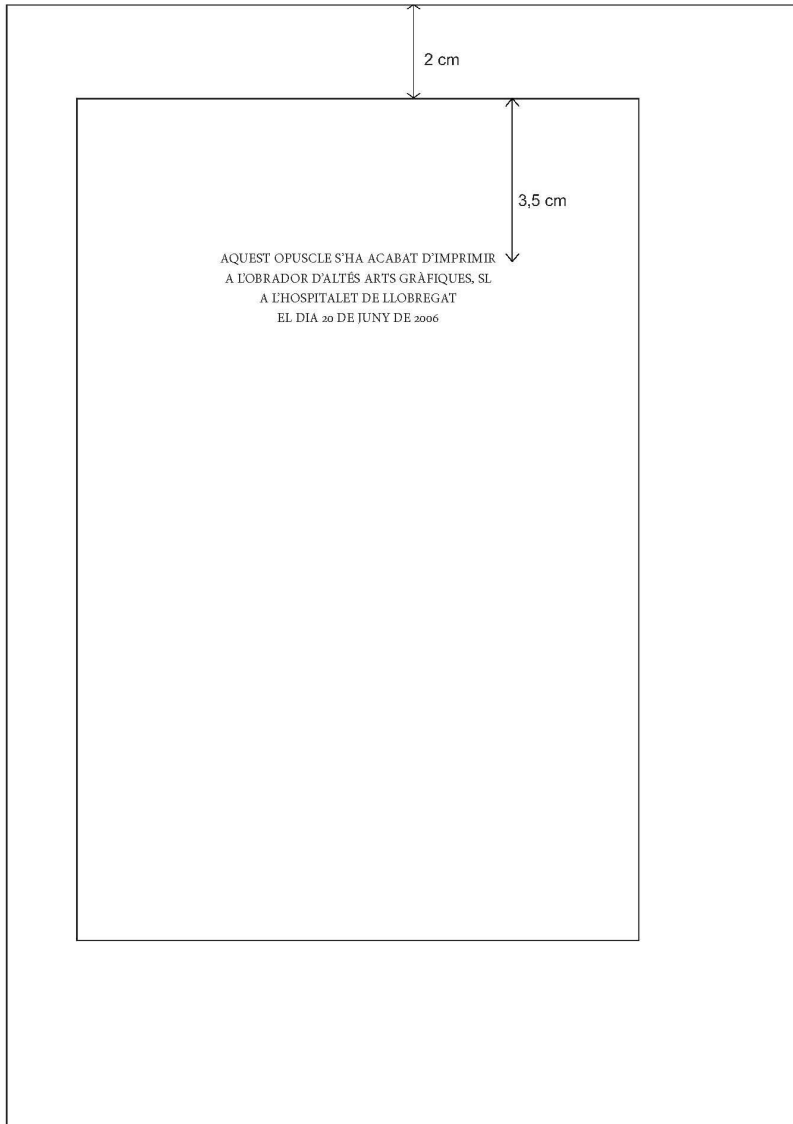

FIGURA 3.4 (colofó)

Figures 3.4 bis (colofó)